

ТОНГ ЮЛДУЗИ

Ўзбекистон болалари ва ўсмирларининг газетаси

Газета 1929 йил 1 августдан чиқа бошлаган

№ 19 (6979-6980)
1999 йил 11 май, сешанба

Сотувда эркин
нархда

АНЖУМАН ТААССУРОТЛАРИ

Қимматли ўқувчилар! Устозларингиз ҳеч тиниб-тинчимас эканлар-да! Яқинда Бухоро шаҳрида ўзбек тили доимий анжуманининг бешинчи йигини бўлиб ўтди. Унда олимлар — Азизхон Қаюмов, Н. Маҳмуров, Шухрат Ризаев, шаҳар туман ва Бухоро вилояти хокимлари, ХТБ мудирлари ва 500 дан ортиқ ўқитувчилар қатнашдилар.

Халқ таълими вазири Ж. Ғ. Йулдошев анжуманни очиб, ўз фикрларини билдирдилар.

— Илгари мадрасаларимизда нега хужралар бўлган? Ҳар бир толиб мустақил мутолаа қилиши учун. Биз ҳам билим берайлик, билим олишга, мутолаага ўргатайлик, шеърхонлики синфга олиб кирайлик. Эртақларига қайтайлик, — дедилар. Вазиримиз 300 дан ортиқ шеър ёд билувчи наманганлик тенгдошларингиз, 16 февраль воқеалари муносабати билан «Жажжи юрак исёни» номи иншо ёзган Дилдора Сатторова, бухоролик бўлажак шоира Ҳадиябону ҳақида фахрланиб сўзладилар.

Профессор Низомиддин Мақсудов «Маданий нутқ муаммолари» ҳақида куюнчақлик билан сўзладилар.

— Бола нутқи оилада шаклланади. Сўз танлашдаги эҳтиётсизлик боладаги сўз сезгисини пасайтиради. Чиройли сўз завқини оширишда кўргазмалар курул — ўқитувчининг ўзи.

Анжуманнинг очилиши ўқитувчилар мушоираси билан якунланди. Шундан сунг саккизта шубҳада 300 дан ортиқ маърузалар тингланди.

Анжуман иштирокчилари Бухоро шаҳридаги 6,9,35 — мактаб, 54 — боғча ва туманлардаги мактаблар билан танишдилар.

9 — мактаб тарих фанини чуқур ўрганишга ихтисослашган мактаб бўлибди. Шу куни мактаб тақдимномаси бўлиб ўтди. Йиғилганлар мактабда ташкил этилган музей ва маънавият хонаси, синф хоналарини кўрдилар. Янгилиги, синфда парталар давра сўхбатига мослаб 3 қатор эмас, думалоқ шаклда қўйилган. Жиҳозлар дид билан ишланган. Яна бир жиҳати Бухоро мактабларида ўқувчилар формада.

Уч кунлик анжуман давомида меҳмонлар Бухоронинг тарихий жойларини зиёрат қилдилар, фикр алмашдилар, тажриба ўргандилар. Бухоролик ёш истеъодларнинг келажаги порлоқ эканлигига гувоҳ бўлдилар. Асосийси, устозга эҳтиромни бухороликлардан ўргансақ арзир экан.

ГҲЛЮЗ.

ВАТАН МУҚАДДАСДИР

Ҳа, Ватан муқаддасдир. Муқаддаслик илоҳий, етиб бўлмас баландлик. Аллоҳ иноят қилган жаннатмакон юртимиз Ўзбекистон — бизнинг ватанимиздир. Ватан ҳақида шоирлар тўлқинланиб шеър ёзишган экан, қушиқчилар завқ-шавқ билан юртни мадҳ этиб куйлашган экан. Биз эса бу шеър ва қушиқларнинг маънисига дил-

димимиздан етмай югуриб елиб яшайверишимиз. 16-февраль воқеасидан кейин мактабимизда синф раҳбаримиз Озода опа бошчилигида «Ватан муқаддасдир» деган мавзуда тарбиявий соат ўтказилди. Унда гўзал шеърлар ёд олинди, ҳаяжонли қушиқлар тингланди. Мактабдошларнинг ҳар бир чиқиши ҳаяжон, гурур ва фахр туйғусини қалбимизга жо этди.

Беихтиёр хомуш тортдим. Нега шундай кечаларни илгарироқ ўтказмадик. Озод ватанни, ҳурриятни куйлаб юракдан қушиқлар айтмадик?

Ватан муқаддасдир. Муқаддаслик маъносини чақиб олинг, тенгдошлар.

Муҳайё ТУРДИҒАНИЕВА,
Чилонзор туманидаги
Аброр
Ҳидоятов номидаги
мактабнинг
5-«А» синф ўқувчиси.

ОНАЖОНИМ — ЖОНАЖОНИМ

Оналарни ҳамма эъзозлайди. Ҳамма уларга энг ширин сўзлар билан меҳрини ифода қилгиси келади. Лекин сўз бошқа иш бошқа. Азиз тенгдошлар! Сиз онангизга даста гуллар тутманг. Ширин сўзлар излаб, луғатингиздан бир амаллаб топиб кўр-кўрона тил билан айтманг. Балки, ош-овқатга уннаётган бўлсалар идиш-товокларни ювиб беришга чоғланинг. Чой қайнатмоқчи бўлсалар сув келтириб беринг. Кунлар шу қадар тез ўтмоқдаки!.. Сиз улғаймоқдасиз.

Буйингизга буй, ақлингизга ақл қўшилмоқда. Аммо ҳеч разм солиб кўрдингизми, Сизнинг улғайишингиз онангизнинг ёшига ёш қўшилишига далолатдир. Сизларга шу мактубни ёзар эканман, бунга сабаб шу кунларда онамнинг 40 ёшга тўлганликларидир. 40 ёш... Етуклик ёши. Ёшликнинг интиҳоси, қарилликнинг ибтидоси... Сиз қариманг онажон! Мен шундай деяпману хомуш тортмоқдман. Чунки онажоним биз уч фарзандни оқ ювиб, оқ тараб вояга етказдилар, Ҳуснилари, соғ-

лиқларини маълум маънода бизларга бўлиб бердилар. Онажонимнинг туғилган кунларида азиз тенгдошларим, сизлардан илтмос қиламан: Онангизни асранг. Онажонимиз — жонажонимиздир!

Шахло МУТАЛОВА,
Тошкентдаги 203-
мактабнинг
11-синф ўқувчиси.

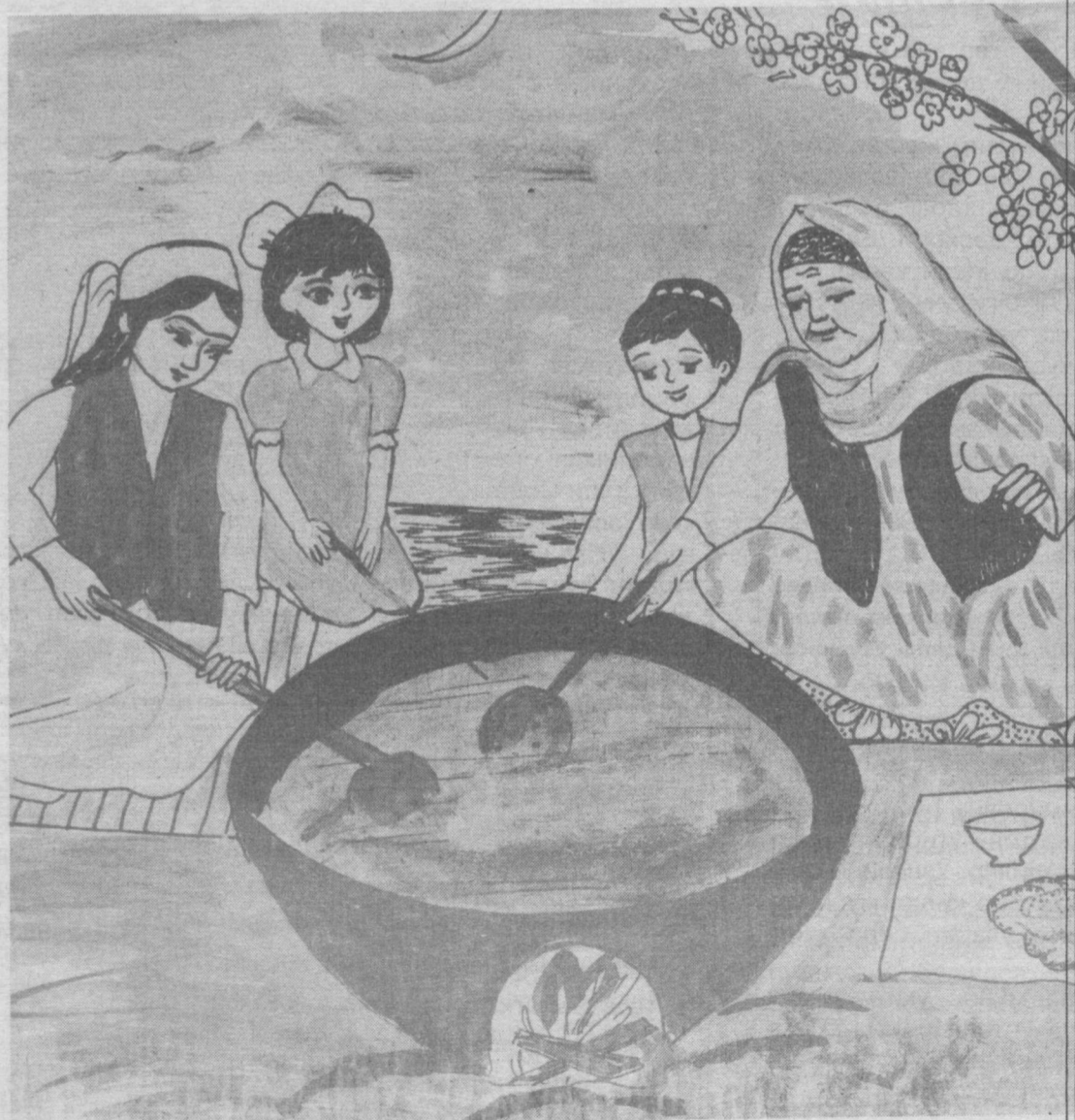
ЧЕТ ЭЛ КИНОЛАРИНИ КЎРИШ ПАРТИИ?

Мен Сирдарё вилояти, Мирзаобод туманида яшайман. Ҳамқишлоқларимнинг хонадониде албатта видеомагнитофон бор. Йўқлари ҳам ҳатто ейиш-ичишдан қизғониб бўлса-да, шу мўъжизали матоҳни олишга ҳаракат қилишади. Чунки ота-оналарини болалар видеомагнитофон олиб беришга мажбур қилади-да. Болалар чет эл фильмларини кўришни жуда яхши қуришади. Бир-бирларидан кассеталар олишиб, уйда катталар йўғида кинолар кўришларига нима дейсиз? Чунки ҳаёсиз, бачкана бундай фильмларни ҳамма ота-она уз фарзандига курсатишни истамайди. Бир хил болалар эса кўрқинчли киноларни кўриб, кечалари довдираб чиқади. Айрим чет эл фильмларини кўрганда ҳатто катталарнинг ҳам лабига учуқ тошиб кетади-ку, тўғрими? Бундай кинолар бизни яхшиликка бошламайди. Болаларнинг дийдасини қотиради. Бировни улдириш, қон чиқмас жойларига пичоқ санчиш ёки осиб қўйиш ҳолатларини киприк юммай кузатаётган тенгдошларимнинг келажакдан хавотирга тушаман. Бу ҳақда катталар нима деркин?

Хуршида
ТУРСУНБОЕВА,
Сирдарё вилояти
Мирзаобод тумани
Навоий номидаги ўрта
мактаб
ўқувчиси.

ТИРИЛЛАЙДИ ТРАКТОР...

Осмонда кўёш кулар,
Бешик-бешик булутлар.
Сузиб қолар гоҳида,
Гуллар дарахт шохидан.
Капалакдек учади,
Она ерни кучади.
Тириллайди трактор,
Энди ишлаш керакдир,
Дадам кетган далага,
Истагин боғлаб белга,
Бобомлар кирган боққа,
Иш қайнайди ҳар ёқда.
Бувим ковлар сумалак,
Тез пишсин деб мен
халак,
Ойим ҳовли супирар,
Мушук кунда исинар,
Мен ҳам тинч турмай
бу он,
Кўлимга олиб кетмон,
Тозалайман ариқни,
Қушлар куйлар, борлиқни,
Ёқимли ҳид қамраган,
Дилни шодлик ўраган.
Чунки элда бегубор
Гуллар фасли — гулбахор!
УМИДА.

АССАЛОМ, ТЕННИС!

Бўзсув биз болакайларнинг ёзда хордиқ оладиган, чўмилиб чиниқадиган, жўшқин ва тошқин каналмиз. Юнус-ободдан хайқириб ўтадиган Бўзсув номи ҳам эндиликда «Бўзсув» теннис корти бўлиб оламга таниладиган бўлди. Биз учун қувончли тарафи шундаки, «Бўзсув»да болалар теннис сирларини ўрганадилар. Унда спорт билан шугулланиш билан бирга дам олиш, соғлиқни тиклаш учун муолажа хоналаридан бахраманд бўлиш мумкин. Етти ойда, ҳа-ҳа жуда оз фурсат — етти ой давомида қурилиб фойдаланишга тушган теннис корти бошида болапарвар мамлакатимиз раҳбарияти

ва тадбиркор она Татьяна Эгамбердиева турибдилар. Соғлом авлод, келажак жонқуяри Татьяна опа шахримизда гўзал бинолар қурдирганлар. Дам олиш масканлари учун ҳаммиша жонқуярлик қилганлар. Энди эса биз болалар учун Бўзсув теннис корти ҳам қуриб бердилар. Спортни севган юртимиз шухрати учун ном қозонишга ҳаракат қиламан деган тенгдошларим чиндан ҳам «Ассалом теннис!» деб катта спорт сари дадил қадам ташламоқдалар.

Шерзод АБДУАЗИМОВ,
Нуриддин Носиров номли
273-лицей мактабнинг
9-синф ўқувчиси.

ОНА ЖОНИМ — ҚУЁШИМ

Аввал онангизга, яна онангизга ва яна онангизга, сўнг отангизга яхшилик қилинг, деган доно халқимиз.

Мен шу ҳикматга жуда амал қилгим келади. Чунки дунёда онадан улуг зот йўқ. Фарзандлар соғлигини уйламаган оналар топилмаса керак бу дунёда. Менинг онажоним болалар шифокори. Бизларнинг соғлигимиз билан бирга қанчадан қанча ширин-шакар болажонларнинг соғлиги учун қайғурдилар. Мен ва менинг кичкина укажоним Сардоржон онажонимни жуда яхши кўраимиз.

Қадрдон газетам «Тонг юлдузи!» Мен онажонимни ва вақтдан фойдаланиб мактабимиз директори Роза Турсуновани, ўқитувчим Хуснора опа Мирсаидовани, Навоий вилоятида яшовчи бувижонларимни ва бутун дунёдаги аёлларни 1999—аёллар йили билан муборакбод этаман.

Хафиза Очилова
Тошкент шаҳри,
49 мактабнинг 3 «А» синф ўқувчиси.

УСТОЗНИ ҚУТЛАЙМИЗ

Ўқитувчимиз Дилфуза Маъмуровна рус тили фанидан дарс ўтадилар. Ҳамиша тинч ўтириб, диққат билан қулоқ солишимизни айтадилар. Ўзларини камтар тутадилар. Ҳар бир болага бир хилда муомала қиладилар. Биз ўқувчилар эса уларни сира ҳафа қилмасликка ҳаракат қиламиз.

Хоҳлардикки, меҳрибон ва мунис ўқитувчимиз Дилфуза опа қаторида барча устозларимиз бизга билим беришда сира чарчамасинлар. Аёллар йилида уларнинг барчасига соғлиқ тилаймиз.

Тоҳир ШАМСУТДИНОВ,
Фаргона вилояти, Кува туманидаги 1-гимназиянинг
6-«Б» синф ўқувчиси.

ПОРЛАЙВЕР «ТОНГ ЮЛДУЗИ»!

«Тонг юлдузи» эрта тонгда оймўманинг ёнида чарақлаб турганини кўрганмисиз? Оқараётган оламни кузатувчи, оламу одамларни тиниқ порлаб, эзгилка кузатувчи тонг юлдузини? Ҳар сафар кўрар эканман, қадрдон газетам «Тонг юлдузи»ни соғинаман. Чунки бу газета ҳар ҳафтада бир марта чиқади-да. Унда тенгдошларим ёзган хат-хабарлар жуда самимий. Беихтиёр мен ҳам кўлимга қалам олиб мақолалар ёзгим, шеърлар машқ қилгим келиб кетади. Бизнинг 7-«А» — синф ўқувчилари инглиз тилига жуда қизиқишади. Мурабийларимиз Темирова ва Исмоиловлар нафақат дарс беришади, балки қадрдон газетам ижодкорлари ҳақида ҳам билганларини айтиб беришади. Мен ҳам етук шоира бўлмоқчиман. Бу йўлда устозларим, уйда эса онажоним мени ҳаммиша қўллаб-қувватламоқдалар. Ёзганларимни борган кунимдан бошлаб ҳаяжон ва ҳайрат билан «Тонг юлдузи» саҳифаларини варақлайман. Ўқитувчим ёзганларинг албатта чиқади, демоқдалар. Мен эса газетанда хатим чоп этилса ҳам, этилмаса ҳам ёзавераман. Синфимиз ўқувчилари номидан, оиламининг қалб-қатидан сизларга йўлланган саломимни қабул этинг.

ШИМАК

Умрингиз узоқ бўлсин,
Меҳрибон азиз инсон.
Истиклол сабаб топдик,
Дунёча биз ҳам имкон.
Авайлаймиз биз сизни...

Нафосат ШУКУРОВА,
Бухоро вилояти, Гиждувон туманидаги
20-ўрта мактаб ўқувчиси.

Обуна давом этмоқда

«ОРОМ» БОҒЧАСИ — МАКТАБ МАРКАЗИ

Сарлавҳани ўқиб ҳайрон бўлаётгандирсиз. Ҳа, мен ҳам «Тонг юлдузи»да чиқаётган мақолани ҳам мароқ билан, ҳайрат ва баъзида

сиздек ҳайроналик билан ўқийман. Сизнинг мактабингизда ҳам бир тарафи боғча, бир тарафи мактабми? Ҳа, албатта ҳамманики бундай эмас, шунинг учун ҳам мактубимга «ором» боғчаси мактаб маркази деб сарлавҳа кўйдим. Мен боғча-мактаб марказининг 7-«Г» синфида ўқийман. Синфимизда 3-нафар ўқувчи бор. Биз бир-биримиз билан жуда аҳил-

рабийларимиз сабаб. Мактабимизда Тошкентнинг нуфузли олийгоҳларидан профессор ўқитувчилар келиб таълим берадилар. Мактабимизда дарсдан ташқари билим маҳоратларимизни ошириш учун турли тўғарақлар мавжуд. Мен ўз мактабимдан, бизга таълим бераётган мурабийларимдан фахрланаман.

Нозима ҚОСИМОВА,
Тошкент шаҳар, Акмал Икромов
тумани «Ором» боғча мактаб
маркази
ўқувчиси.

Бизнинг оиламизда май ойи — байрам ойи. Чунки майда туғилганлар кўп. 3 май куни Наргиза Умарова Мирали кизи — менинг холам 21 баҳорни кўрдилар. Ҳуррият Сиддиқ кизи Исроилова — аммам эса 10 майда 43 ёшга тўладилар. Хонадонимиз онажони Хури Содиқова эса 5 май куни 71 га кирдилар. Туғилган кунлар, байрамлар инсоннинг кайфияти яхши бўлиб турса, тўкин-

лик, тўлинлик бўлса ярашади. Фақат шундай хотиржам ва осуда кунлардагина юракка туғилган кунлару, байрамлар сиға-

муш қишлар билан алмашаверсин. Хонадонларда нишонланадиган туғилган кунлар, байрамлар юртнинг осойишталигидандир. Май ойи-байрамлар ойи гуллар тутиб кўнгилларга завқу-шавқ олиб келгани рост бўлсин. Туғилган кунларингиз муборак бўлсин.

Миралиева НАЗОКАТ,
Юнусободдаги 258-мактаб ўқувчиси
Отам МИРАЛИ, РУСТАМ,
ЖАМШИД акаларим
номидан.

МАЙ ОЙИ — БАЙРАМ ОЙИ

ҚАЙДАСИЗ?

Осмониининг юлдузлари қайдасиз,
Ҳаётимнинг кундузлари қайдасиз?
Ҳаловат йўқ, на куним, на тунимда,
Менинг умид юлдузларим қайдасиз?
Тарк этмангиз осмонимни, ҳеч қачон,
Ой кўёшим порлаб турсин, хуш-хандон,
Бу ҳаётнинг гирдобига асирман,
Оламимни сиз айлайсиз нурафшон.
Сабру бардош йўлдошимдир, юлдузлар,

Устоз ижодкор

Йўлларимни ёритувчи кун — сизлар!
Дўст дугонам, елкадошим, сизларга
Мархабо чин дилдан фақат бахт

кўзлар...

Мархабо РЎЗИЕВА,
Бухоро вилояти,
Гиждувон туманидаги
6-гимназиянинг она тили ва адабиёти
ўқитувчиси.

Навбатдаги ўқув йили ҳам тугаб, ёзги таътил эшик тақиллатиб турибди. Болажонларнинг таътили фақат фойдали ишлар билан сермазмун ва кўнгилли ўтиши кўп жиҳатдан катталарга боғлиқ.

Шунинг учун ҳам оналар каби устозларнинг фикри айни пайтда ана шу мавзуга қаратилган. «Ёзги таътилни ким қандай ўтказди?».

Кимдир бувисиникида, кимдир уйда, ота-онасининг ишларига ёрдамлашади, яна кимдир эса оромгоҳларда дам олади.

Хўш, бу йилги ёзги тайёргарлик қандай бўляпти? Оромгоҳлар мавсумга шайми?, каби саволлар билан Ўзбекистон касба уюшмалари Федерацияси кенгаши ходимларига мурожаат қилдик.

Аскарали СУЛТОНОВ, Маданият, спорт ишлари ва ижтимоий муаммолар бўлими мудир:

— Ёз фаслини севмайдиган ўқувчи топилмас керак. Таътил давомида яхши дам олган бола янги ўқув йилини аъло баҳолар билан бошлайди. Биз уларнинг таътили мароқли ўтиши учун бор куч — ғайратимизни ишга соляпмиз.

Бу йил касба уюшмалари томонидан 1217 та оромгоҳ ташкил қилинади. Шулардан шаҳар ташқари-

сида 328, санатория туридаги оромгоҳ 87 та, спорт-соғломлаштириш 7 та, мактаб қошидаги оромгоҳлар 670та, меҳнат ва дам олиш оромгоҳи эса 125та ишлайди. Уларда 332 минг ўқувчи дам олади. Бу оромгоҳларга кўп-

лан гавжум бўлади.

Жойларда оромгоҳда ишлайдиган устоз ва тарбиячилар билан биргаликда семинарлар ўтаяпти. Уларга йўл-йўриқ ва тавсиялар берилаяпти. Хуллас, ҳозирги кунда қилаётган барча иш-

ни ёзги дам олдириш ва соғломлаштириш даврида эришилган ютуқлар билан биргаликда йўл қўйилган камчиликлар устида ҳам атрофлича тўхталиб ўтилди. Барча корхона, ташкилот, муассасалар тасарруфидаги

да оромгоҳларни санитария-гигиена ҳолатига кўпроқ эътибор бериш кераклиги, ичимлик сувнинг сифатига, ювувчи ва зарарсизлантирувчи воситаларни ўз вақтида ғамлаб қўйишга, дам олувчиларни сифатли, озиқ-овқат маҳсулотлари — янги мева ва сабзавотлар билан таъминлашга эътибор бериш кераклиги тўғрисида фикр-мулоҳазалар, таклифлар билдирилиб, келишиб олинди.

Тошкент вилояти ўқувчилари Бўстонлик, Паркент, Охангарон туманларида жойлашган 28 та оромгоҳда 26 минг ўқувчи дам олади. Кўпгина оромгоҳларимиз мавсумга шай қилиб қўйилди. Масалан, «Чирчиқ» қурилиш материаллари ва конструкциялари ҳиссадорлик жамиятига қарашли «Гўзал», Олмалиқ аммофос ишлаб чиқариш бирлашмасининг «Чимён», Тошкент давлат геология корхонасининг «Геолог» оромгоҳларида тайёргарлик ишлари тугатилди.

Сухбатдан аён бўлдики, барча оромгоҳларда иш қизгин. Ўйлаймизки фарзандларимизнинг бу йилги ёзги таътиллари ўтган йилгидан кўра янаям яхши, унумли, таассуротларга бой бўлиб ўтади.

Сухбатдош Феруза ОДИЛОВА.

Таътил яқин

ОРОМГОҲЛАР МАВСУМГА ШАЙМИ?

роқ кам таъминланган, кўп болали оиланинг фарзандлари меҳрибонлик уйларида тарбияланаётган болалар жалб қилинади. Ота-она умумий йўлланма нархининг ўн фоизини тўлайди, холос. Бундан ташқари бой ташкилотлар йўлланмани бепул қилиб, кўп болали, кам таъминланган оилаларнинг фарзандларига берадилар.

Бу йилдан бошлаб кўпроқ болаларни оромгоҳларга жалб қилиш мақсадида санатория типидagi оромгоҳда 26 кун эмас 21 кун, соғломлаштириш мактаб-оромгоҳида 18 кун, меҳнат ва дам олиш оромгоҳида 12 кун мазза қилиб хордиқ чиқарадилар. Демак, баъзи жойларда тўрт мавсумда дам олиш масканлари болажонлар би-

ларимиз болажонларимизнинг ёзги таътилларини серзавқ, мазмунли ўтишига қаратилган. Баъзи оромгоҳларда иш қизгин кетаяпти. Баъзилари эса болаларни ўз бағрига олишга шай бўлиб туришибди. Худо хоҳласа шу йилнинг 3-4 июнидан бошлаб оромгоҳларда яна болаларнинг шўх-шодон овозлари янграй бошлайди.

Тўхтамурод САИДОВ, Тошкент вилояти касба уюшма кенгашининг бўлим мудир:

— Яқинда Тошкент вилояти ҳокимлигида ўтган йилда болаларнинг ёзги дам олиш ишларининг яқунлари ва бу йилги соғломлаштириш мавсумига тайёргарлик кўриш масалалари муҳокама қилинди. Унда ўтган йили болар-

болалар оромгоҳларини мавсумга ҳар томонлама пухта тайёрлаш ва уларга керакли жиҳозлар, асбоб-ускуналар, маданий ва спорт анжомлари билан таъминлаш юзасидан жиддий иш олиб бориш зарурлиги алоҳида таъкидланди.

Шунингдек, оромгоҳларда ёзги мавсумга тайёргарлик ишлари ҳамма жойда бошлаб юборилганлиги, лекин айрим корхоналарда маблағ танқислиги сабабли таъмирлаш ишлари суст бораётганлиги айтилди.

Ёз вақтида мактабларда, мактабдан ташқари муассасаларда турли тўғарақлар, саёҳлик гуруҳлари ташкил қилиб кўпроқ болаларни қамраб олиш тўғрисида ҳам тўхталди. Шу билан биргалик-

ИККИ БОШЛИ БУЗОҚ

Сарлавҳани ўқиб, ҳайрон бўлманг. Ҳа, икки бошли илон эмас, ҳатто бузоқлар ҳам бор экан.

Миср Араб Республикасида Салим Маатт деган фермернинг хонадонида Бақала лақабли сигири булар эди. Унинг парвариши билан шуғулланган, серқаймоқ сутига куниккан фарзандлари Бақаранинг икки бошли бузоқ туғиб беришини ҳатто тушларида ҳам кўришмаган. Бузоқнинг бешинчи оёғи белидан ўсиб чиққан...

Дастлаб тўққиз ойда эмас 10 ойда олам юзини кўрган бузоқчани узоқ яшамайди, деб ўйлашди. Шунинг учун унинг парвариши билан қизиқишмади. Лекин сирли оламнинг мўъжизалари беҳисоблигидан сирли, синоатли бузоқчанинг ҳам умри узоқ чиқди.

КРИШНА ВА РАДҲА

Ҳиндистоннинг Бомбей шаҳрида Камала Буптахоним деган аёл фарзанд кўрди. Ҳамма фарзандлар каби бу фарзанд ҳам оилага қувонч келтирсин, деб орзу қилганлар беихтиёр болакайнинг икки юрак ва икки бошли эканлигини кўриб, ҳайратдан ёқа ушлашди. Шу атрофда яшайдиган тақводор одамлар эса бу янги меҳмонни илоҳий қудрат деб эълон қилишди. Ва унга худоларнинг исми Радҳа ва Кришна деб ном қўйишди. Бири қиз, бири ўғил бўлган бу болакайлар қошида «Ҳари, Ҳари» қўшигини куйлашди. Шифокорлар болакайларни жарроҳлик йўли билан ажратиб қўйишмоқчи бўлишса, ота-оналари рози бўлишмади. Диндорлар ҳам Кришна ва Радҳага нисбатан ҳурматсизликдир деб айтишди. Шу кунларда чақалоқлар хузурига сигинувчи кишилар келиши кўпаймоқда. Мўъжизага бой дунё, сирли олам, деб шуни айтадилар-да.

**Нодира МИРЗАЕВА,
тайёрлади**

УЧ БОШЛИ ИЛОН

Азиз болажонлар! Биз ўтган сонларимизнинг бирида икки бошли илон ҳақида ҳикоя қилган эдик. Мана яқинда эртақларда ўқиб, киноларда кўрганингиз уч бошли аждарнинг яқин қариндоши бўлган уч бошли илон кўлга туширилди. Унинг узунлиги 33 сантиметр бў-

либ, танасида учта боши бор. Учта бошида ҳам мияси бор. Чап томонидаги мияси каттароқ бўлса керак. Фақат шуниси овқат ейди. Бошқалари қараб ўтиради. Бу илон болани асраб-авайлаб катта қилишяпти. Бундай воқеа бутун дунёда ягонадир. Мутахассислар бу илонларни яхшилаб парвариш қилишмоқда. Ва уларни кўпайтириш ниятлари бор. Бундай воқеа қайтарилдими ёки бу ягона тасодифий ҳодисами, бу ҳали жумбоқ.

ОҚИЛА ҚИЗ — ДИЛШОДА

Мақтабимизда қизлар ўр-тасида уларни келажак ҳаёт-га нечоғлик тайёр эканлик-ларини синаш мақсадида «Оқида қиз» кўрик танлови ўтказилди.

Бунда мактабдошимиз Дилшода уй-рўзгор ишлари-ни тез ва пухта бажариши, бичиш-тикишу, пазандалиги билан ҳаммага ўрнак бўлди. Ва оқида қиз номини олди.

Иккинчи ўрин бизнинг син-фдошимиз Гавхаройга на-сиб этди. Мақтабимиз маъму-рияти голибларни махсус сов-галар билан тақдирлади.

Бу танлов қизларимизга кўпгина керакли нарсаларни берди. Билганларини ўр-га-тишди, билмаганларини эса ўрганишди.

Махлиё ОХУНОВА,
Фарғона шаҳри, А.
Навоий номли 10-
мактабнинг 9«Б» синф
ўқувчиси.

ОЗОДА КИТОБ

Мен китобни жуда яхши кўраман. Ақлни кўёш каби ёритиб, кераклигича билим бериб келадиган китоб ҳақи-да халқимиз қанчадан-қанча мақоллар туқибмаган. Тўғри, китоб хазина, китоб бойлик, ваҳоланки унинг қадр-қимма-ти чексиз. Шундай экан, уни кўз қорачиғидай асраб-авайлаш ҳар бир ўқувчи-нинг буюк вазифаси.

Бу борада мактабимиз-да кўпгина тадбирлар бў-либ туради. Шулардан би-ри «Озода китоб» кўриги-дир. Кўриқнинг жорий эти-лишидан асосий мақсад, ўқувчиларнинг китобга бўл-ган муҳаббатларини кў-

чайтириш, ҳамда китобга бўл-ган аҳамиятларини муносиб та-рзда баҳолашга қаратилган.

Биз голиб бўлган синфга ха-сад билан эмас, ҳавас билан қарадик. Синфимиз ўқувчи-лари «Озода китоб» кўригининг кейинги босқичида биринчи-

ФАХРЛАНАМАН

Bizning sinfimizda a'lochi o'quvchilar ko'p. Biroq, sust o'zlashtiruvchilar ham bor. Biz bu o'quvchilarni otalig'imizga olganmiz. Sinf rahbarimiz

лардан бўлишга қатъий аҳд қил-дик.

Гулзода БОЙМУРОВОВА,
Самарқанд вилояти,
Каттакўрғон туманидаги
61-ўрта мактабнинг 9-синф
ўқувчиси.

Yo'lbosheva Naslba opa doimo bizni to'g'ri so'zlashga, yaha-hi o'qishga undaydilar. Men Na-siba opamizga juda havas qila-man va ulardek fidoyi, mehri-bon bo'lishni orzu qilaman. Bo'sh vaqtlarimizda maktab dagi qiziqarli kutublarni o'qimiz.

Bizning sinfimizga hamma ha-vas bilan qaraydi. Men shunday ahil va inoq sinfmiz borligidan, mehribon ustozim borligidan fahrlanaman.

Gulchehra QARSHIBOYEVA,
Yangiyer shahridagi 1-o'rt
maktabning 5«V» sinf
o'quvchisi.

ОРЗУЛАР ҚАНОТДА

Inson borki, orzu qiladi. Faqat orzu qilib o'tirish kerakmas, uni amalga oshirish uchun kurash-ish, harakat qilish kerak.

Men kelajakda o'qituvchi bo'ymoqchiman. Chunki, xal-qimiz orasida «Ustoz-otangdek ulug'» — degan naql bor. Har bir odam o'ziga ta'lim-tarbiya bergan ustozini yoddan chiqara olmaydi. Men istardimki, kelaja-kda hamma hurmat qiladigan, hamma e'zozlaudigan ustoz bo'lib yetishsam...

Zabida FATXIDDINOVA,
Namangan viloyati, Chortoq
tumanidagi 12-o'rt
maktabning 5-«V» sinf
o'quvchisi.

QIZQONCHI QIZ

Bizning sinfimizda Mahmuda degan qiz bor. O'zi yaxshi qizu, faqat qizg'onchiligi bor-da. Maktabga olib kelgan puliga turli-tuman narsal-ar oladi. Maktab formasi-da emas, shimda keladi. O'qituvchilarimiz qancha gapirishmasin, baribir quloq solmaydi. Biz unga bunday qilish yomon odatligini aytsak, biz bi-lan ham aytishib qoladi.

Aziz tengdoshlar, biz Mahmudaga qanday cho-ra ko'raylik? Maslahat bering. Axir uni deb butun cinfimizning nomi yomonga chiib qolishini hohlamaymiz.

HASANOVA Diyora,
Toshkentdagi 311-
0'rt
maktabning 3-
sinf o'quvchisi.

БҮЛОҚ ҚҶЗ ОҶДИ

Ўзбекистон телевидениесининг таниқли режиссёри **Ҳамид Қахрамонов** ўз фаолияти давомида мамлакатимизнинг жуда кўп вилоятларини кезади. Шаҳар ва қишлоқларда ижодий сафарларда бўлади.

— **Косон шаҳри** — хунармандларники, — экан, деди **Ҳамид ака** навбатдаги сафардан қайтар экан.

— **Кизлари гилам тўқийди, йигитлари челақ, пичоқ, ўрок...дан тортиб қўлолчилик буюмларигача ясайди. Кизиксам, улар ўз ясаган маҳсулотларини сотишмас экан, балки гиламларни кизларнинг келажак ҳаёти учун ишлатишар экан... Гиламга жунни ўзлари парваришлаган кўй-эчкилардан олишади. Соғлом молнинг юнги ҳам тоза, бод, шамоллаш... касалликларидан фориғ қиладиган...**

— **Ҳамид ака, сиз Косонга Ўзбекистон телевидение-си учун кўрсатувлар тайёрлашга борганмисиз ёки Ко-сон ҳаётини кузатгани? — десак, «на фақат Косон ҳаё-тини кузатдим, балки сизлар учун бир ижодкор тенг-дошингизни ҳам кашф қилиб келдим», — дедилар.**

Юртбошига меҳр билан битилган унинг шеъри — жамиятимиздан хурсандлик, келажакимизга жуда кат-та ишончи борлигини ифодалаб турибди.

Биз Ҳамид Қахрамонов кашф этган ёш шоирани сиз-ларга «Бобожон» номли шеъри орқали таништирамиз. Булоқнинг таъми — зилол сувида, шоиранинг иқти-дори, самимий шеърида билинади-да!

Устоз ижоди билан танишган Ҳамид Қахрамонов шу мактаб ўқитувчиси Раҳима Фулом қизининг ҳам шеъри-ни сизларга фахр билан ҳавола қилади.

Ўқинг, хулоса чиқаринг.

БОБОЖОН

Сиз борсиз, тинч яшаймиз, Ислом бобо,
Дадил қадам ташлаймиз, Ислом бобо.
Мисли гулмиз — яшнаимиз, Ислом бобо,
Хизматингизга шаймиз, Ислом бобо.

Доимо бўлинг омон, Ислом бобо,
Бўлсин осуда замон, Ислом бобо,
Қасд қилганлар паст бўлсин, Ислом бобо:
Тинч ҳаёт доруломон, Ислом бобо!

Феруза ИСМОИЛОВА,
Қашқадарё вилояти, Косон
туманидаги Ҳамид Олимжон
номли 9-ўрта мактабнинг 4-«А» синф ўқувчиси.

МАДАДКОРСИЗ

Таъзим қилгум Сизга доим азиз муаллим,
Сиз эрурсиз ҳар борада берувчи таълим,
Таърифингиз мадҳ этмоққа ожиз қаламим,
Сиз доимо омон бўлинг, азиз муаллим!

Беқиёсдир устоз, Сизнинг берган меҳрингиз,
Ох, бунчалар юксак эрур, устоз, сеҳрингиз,
Сизни ҳар он эсга олиб, орзиқар дилим,
Сиз доимо омон бўлинг, азиз муаллим!

Илк бор азиз болажонлар, — дея суйдингиз,
Пухта сабоқ бермоқликни дилга туйдингиз,
Нодонларга ўқтиролма, ёниб-куйдингиз,
Сиз доимо омон бўлинг, азиз муаллим!

Ўн йил дилдан тарбиялаб, таълим бердингиз,
Доим ростгўй ҳам виждонли бўлинг дердингиз,
Шодлик, ташвишларни бирга баҳам кўрдингиз,
Сиз доимо омон бўлинг, азиз муаллим!

Яхши-ёмон кунимизда ҳамдард бўлган-Сиз,
Йиғлаганда йиғлаб, кулсак бирга кулган-Сиз,
Ютуқларга эришсак гар, олқишлаган Сиз,
Сиз доимо омон бўлинг, азиз муаллим!

Шу сабаб ҳам ушбу касбга хурматим чексиз,
Бор имконим ишга солиб, берайин билим,
Токи демай, умрим ўтди бекорга эсиз,
Сиз доимо омон бўлинг, азиз муаллим!

Аҳд қилганман меҳнатингиз зое кеткурмам,
Имонингиз комил бўлсин, лаънат еткурмам,
Ўлгунимча мадҳингизни куйлаб ўтурман,
Сиз доимо омон бўлинг, азиз муаллим!

Устозларим, узр агар ранжитган бўлсам,
Ёдимдасиз бир умрга қаерда бўлсам,
Ҳар бир ишда мададкорсиз, меҳрингиз юксак,

Сиз доимо омон бўлинг, азиз муаллим!

Таъзим қилай кўлларимни кўксимга кўйиб,
Чексиз иссиқ меҳрингизни дилимга туйиб,
Ранжитсам ҳам кечиргансиз эркалаб,

суйиб,
Сиз доимо омон бўлинг, азиз муаллим!
Раҳима Фулом қизи.

БАРАЧЧИ

У КИМ ВА КИМНИ ҚАЙГА ЕТАКЛАЙДИ?

Бугун мустақиллигимиз шарофати билан биз истиқлол йўлида шахид бўлган ота-боболаримиз руҳини ёд этамиз. Яратган Оллоҳдан уларни ўз раҳматига олишини тилаймиз. Бизнинг йўналишимиз маънавий бой, баркамол ёшни тарбиялашдир. Хўш, маънавий бой ва баркамол инсонни тарбиялаш учун мактабда қандай ишларни амалга ошириш керак?

Мен бизнинг авлодларимиз минглаб йиллар мобайнида синалиб, ҳаёт тажрибасидан ўтган миллий қадриятларимизни асраб-авайлайдиган, уни ҳеч кимга топтатиб, оёқ ости қилдирмайдиган ғурурли ёшларни тарбиялаш ҳар бир ўзбекнинг бош вазифаси, бурчи деб биламан.

Ҳамма соҳада бўлгани каби мактабдаги болалар ва ўсмирлар уюшмаси фаолиятида ҳам анча тажрибалар тўпланди. Лекин баркамол инсонни тарбиялаш учун у кўп эмас. Ҳали уни анча такомиллаштириш керак.

Келинг, яхшиси, мен ўз тажрибаларимни ёзайин. Сиз эса етакчи сифатида ўз ишларингиз билан қиёслаб кўринг.

1997 йилда мен уюшма етакчиси этиб тайинланган эдим. Гапнинг тўғриси айтман. Ўша йили мен тажрибасизлигим туфайли ўқувчилар орқасидан юрганман. 1998 йили ўқувчиларни атрофимга йиғиб олдим, уларни эзгу ишларга етак-

лай бошладим. Муваффақиятимдан қувондим. Ишим юришмаган вақтлар ҳам бўлди.

Ўзимнинг йиллик, ойлик ва кунлик иш режам бор. Унга қатъий амал қиламан. Иш режа тузишда амалга ошириш мумкин бўлган ишларни белгилайман. Ҳар кунлик ишим ўқувчи-навбатчини қўйишдан бошланади. У қилаётган ишлар кун бўйи назоратимда бўлади.

Болалар ва ўсмирлар уюшмаси фаолиятида 5 та йўналиш бор. Ҳар бир йўналишда бир олам маъно ва мазмун бор. Келинг, шундан "Она юрт" йўналиши ишини сизга ёритиб берайин. Мактабимизда, жамоатчилик асосида юритиладиган "Педагогика синфи" тўғриси бор. Номидан ҳам кўриниб турибдики, унга педагогикага лаёқатли ўқувчилар олинган. Шу синф ўқувчиларидан ҳар бир йўналишга бош етакчи танлаб олганман (сиз ҳам шу ишни мактабингизда қилиб кўринг). У сиз кутганингиздан ҳам яхши натижасини беради. Чунки унинг етакчиси иқтидорли ўқувчи, у ўз ишига қизиқади ва ижодий изланади ҳам. Ҳар бир синфдан шу йўналиш бўйича иш олиб борадиган ўқувчи олинади. Улар ҳам ўз иш режаларига эга бўлади. Уни тузишда бош етакчи албатта иштирок этиши зарур. Чунки сиз ўқувчидан режадаги иш бўйича иш талаб қиласиз. Режада ажодларимиз мероси, мустақилликнинг қадри ва қиймати, ватанимизнинг олтиндан ҳам қиммат бўлган

тупроғи, табиатни асраш ўз аксини топмоғи зарур. Бошқа йўналишлар бўйича ҳам иш шу усулда амалга оширилади.

Яна бир муҳим иш ҳақида ёзмоқчиман.

Сиз мактабда маънавият дақиқаларини ўтказасизми? Сизни огоҳ этаман. У ҳафталик йиғин эмас. Мен маънавият дақиқаларини ҳафтада бир марта душанба кунини эрта-лаб соат 8.00 дан 9.30 гача ярим соат мобайнида ўтказаман. У ҳеч қандай дарсга таъсир кўрсатмайди. Шу кунини ҳафтанинг бошланиши бўлгани учун ҳамма ўқувчи йиғилиб, Ўзбекистон мадҳияси биргаликда куйланади ва байроғимиз ўқувчилар кўз ўнгида кўтарилди, кейин навбати келган синф ўқувчилари маънавият дақиқаларига тайёрланган 5 бўлимдан иборат кўринишларни намойиш этади. ҳар бир бўлимга 3 дақиқадан вақт берилди.

Унинг шартлари қуйидагича:

1. *Ўзбекистон мадҳиясини куйлаш (синф ўқувчилари билан биргаликда).*

2. *Дунёда ва мамлакатимизда ҳафта давомида рўй берган муҳим сиёсий ва иқтисодий янгиликлар.*

3. *Ҳадислардан намуналар айтиш.*

4. *Тарбияга оид кичик кўриниш.*

5. *Президентимиз И.А.Каримов яратган асарларга қисқача шарҳ.*

Ҳар бир синф ўқувчиларининг чиқишларини баҳолаб берамиз. Бу синфлараро мусобақа шаклида ўтказилади.

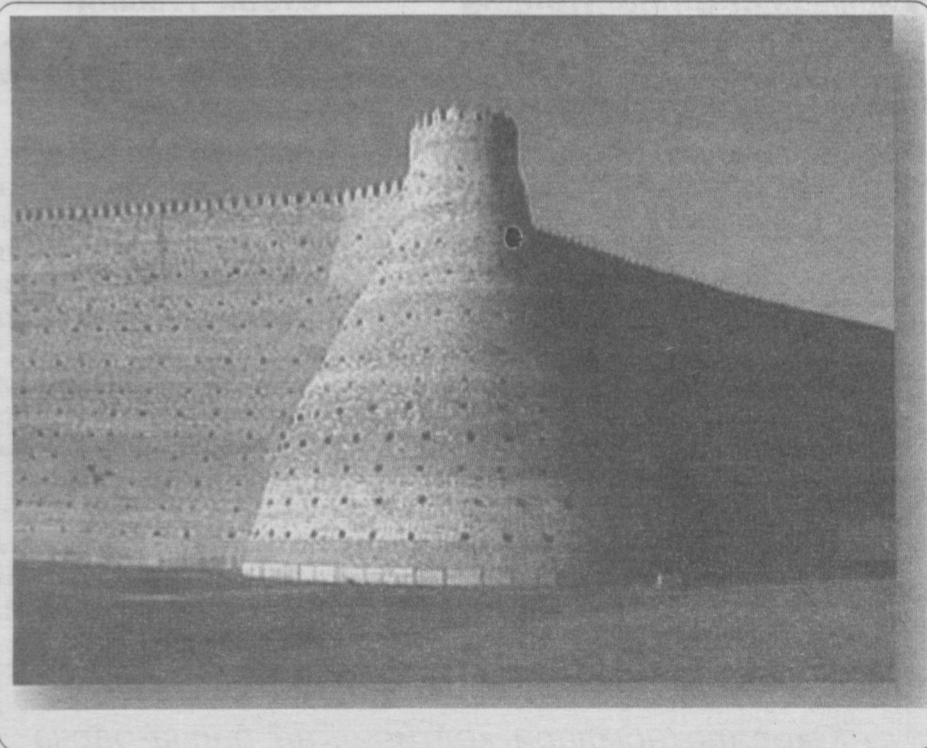
Турли хилдаги тадбирлар ўтказиш ҳам етакчининг асосий иш вазифаларидан бири ҳисобланади. Биз маънавият ва маърифат ишлари бўйича директор ўринбосари билан ўқув йили давомида 24 та тадбир ўтказишни режалаштирганмиз. Ҳар бир тадбирни ўтказувчи ижодий гуруҳ туздим. Бу ҳам мусобақа тарзида олиб борилади. Бизда "Тадбирни энг яхши ўтказган ижодий гуруҳга" деган соврин бор. Уни ўқув йили охирида ғолибларга топширилади.

Бизнинг ишимиз серқирра ва изланиб ижод қилинадиган иш. Мақсад битта - баркамол инсонни тарбиялаш.

Бу ерда мен ёрита олмаган ишлар талайгина. Мен билан ўз иш тажрибангизни ўртоқлашмоқчимисиз?

Унда марҳамат!

Гулмоқдир СОТҚИНОВ,
Тошлоқ туманидаги
41-умумий ўрта таълим
мактаби етакчиси.
Жамоатчи-услубчи.

ОРОЛ ДЕНГИЗИМ ҚАЙТАДИ!

- Ҳар гал баҳорда ёмғирдан сўнг Қибла томондан катта найкамалак чиқиб, ҳамма томонга шуъла тарқатар эди, - деди онаси.

Шунда Наргиза онасидан сўради:
- Ойи, шунақа манзара яқиндан бери кўринмай қолди-а?

- Болам, бу Орол денгизидан келаётган нур бўлиб, ёмғирдан сўнг қуёшнинг нурлари денгизга тушар эди. Денгиздан ён-атрофга заррин нур бўлиб қайтар эди. Ҳозирги кун-

га келиб Оролимиз қуриб бормоқда. Агарда ҳамма бир ёқадан бош чиқариб, Оролга келаётган ариқ ва сойларни тозалашса, сувларни тежасак, Орол муаммоларини ҳал қилишда ўз хиссаларини қўшсалар, Орол денгизимиз яна асл ҳолига келар эди, - деб онаси куйиниб қўйди.

Дилноза ҚОДИРОВА,
33-мактабнинг
5 - "А" синф ўқувчиси.

ҚЎШИҚЧИ МУАЛЛИМ

Мактабда дарслар охираб қолганди. Муаллимлар хонасига учтўрт ўқитувчи кириб келди. Улар нимадир хусусида қизиқиб баҳслашар эдилар.

Маълум бўлишича, гап математика фани ўқитувчиси Обиджон Шарипов ҳақида экан.

- Эшитдингизларми, - деди улардан бири. - Яқинда ишга келган Шарипов бор-ку, ўша жуда ажойиб қўшиқ айтар экан. Мен ўзим эшитдим.

- Бўлмаган гап, - деди иккинчи ўқитувчи. - Унинг юриш-туришидан қўшиқ айтадиганга ўхшамайди.

Шу орада кўнғироқ чалиниб, охириги соат дарс ҳам ниҳоясига етди.

Обиджон Шарипов дарсдан чиқиб келди. Унинг юзида ўйчанлик ифодаси ҳукмрон эди. Баҳслашган ўқитувчилардан бири ундан: "Сиз яхши қўшиқ айтаркансиз; илтимос, бир куйлаб беринг, биз ҳам эшитайлик", - деди.

Обиджон бир дақиқа хаёл суриб, ўйланиб қолди. Шу дақиқаларда унинг хаёлидан севимли хонандаси Ҳожиакбар Ҳамидов қўшиқлари кечган бўлса ажаб эмас.

У секин қўшиқ бошлади. Ҳамма ўз ишини қўйиб, қўшиқ тинглай бошлади.

...Йўллағаймиз беҳад салом
Сиз меҳрибон, муаллимга,
Таъзим сизга қалбимиздан

Олам-жаҳон муаллимга...

Ёқимли ва ширали овози билан элга танилган, тошрабтликлар олқишига сазовор бўлган Обиджон Шарипов бугунги кунда мактабимиз фахри ҳисобланади.

Мактабда ўтадиган барча тадбирлар, кечалар унинг қўшиқларисиз ўтмайди. Математика фани бошқа фанларга нисбатан анча қийин. Лекин Обиджон бу фан сирларини ўқувчиларга тушунтиришга ҳаракат қилади.

"Мисол ва масалалар ечишдан толиққан пайтда, қўлимга тор олиб, қўшиқ айтсам, барча чарчоларимни унутаман", - дейди у. Қўшиқ - инсон қалби торларини чертувчи юрак садоси. Халқимиз санъатни улуғловчи халқ. Фан заҳматкашлари орасидан ҳам бир қанча қўшиқчилар, актёрлар ва бошқа соҳа вакиллари етишиб чиққан. Обиджон Шарипов ҳам ўқитувчилик билан бир қаторда мусиқа санъатини юксак чўққиларга кўтарилишида ўзининг ажойиб қўшиқлари билан муносиб ҳисса қўшмоқда.

Биз жонқуяр, тиниб-тинчимас, фидоий муаллимга бу йўлда омадлар ёр бўлишини тилаб қоламиз.

Умида ТЎХТАЕВА,
Навий вилояти, Қизилтепа
туманидаги Фурқат номли
28-ўрта мактабнинг
тил-адабиёт ўқитувчиси.

Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги, Республика Таълим маркази, Ўзбекистон Телерадиокомпанияси, "Тонг юлдузи" газетаси, "Камолот" жамғармасининг "Ёшлар муаммолари" институти, Республика иқтидорли ёшларни қўллаб-қувватлаш "Улугбек" жамғармаси ва конкурс лойиҳаси муаллифлари Э.САРИҚОВ ва Б.ҲАЙДАРОВлар томонидан ташкил қилинган "Иқтисодиётдан сабоқлар" сиртқи мактаб конкурсининг бошланғич босқичи ўз ниҳоясига етди.

Конкурсга Республикаимизнинг ҳамма вилоят ва туманларидан, ҳатто қўшни республикалардан 500 га яқин ўқувчилар қатнашди. Конкурсга сиз азиз ўқувчилардан 5000 га яқин хатлар олдик.

Конкурсимизга қатнашган барча-барчага конкурс ташкилий қўмитаси номидан ташаккур билдирамиз. Келгуси ўқишларингизда, иқтисодиёт илмининг ўзингиз учун сирли бўлган қирраларини кашф этишингизда зафарлар тилаб қоламиз.

ТОШКЕНТ ШАҲРИДАН:

Абдурасул Қодиров (А.Икромов тумани, ўзбек-турк лицейи);
Барно Қўчқорова (Чилонзор тумани, 131-мактаб);
Шаҳзода Усмонова (ТошДУ қошидаги гимназия);
Феруза Турсунова (С.Раҳимов тумани, 111-мактаб);
Дилдора Досметова (Сирғали тумани, 301-мактаб);
Нилуфар Каримова (Шайхонтоҳур тумани, Нафис санъат лицейи).

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИДАН:

Марҳабо Усмонова (Пискент шаҳри, 5-мактаб);
Садоқат Каримбердиева (Тошкент тумани, 34-мактаб);
Жамшид Хусанов (Паркент тумани, 40-мактаб).

НАВОИЙ ВИЛОЯТИДАН:

Умид Рустамов (Нурота шах-

“ИҚТИСОДИЁТДАН САБОҚЛАР”

СИРТҚИ МАКТАБ КОНКУРСИНИНГ ЯКУНЛОВЧИ БОСҚИЧИГА МАРҲАМАТ!

Конкурс топшириқларини имкон қадар тўғри ҳал қилиб, бутун йил давомида фаол қатнашганлари учун қуйидаги ўқувчилар “ИҚТИСОДИЁТДАН САБОҚЛАР” СИРТҚИ МАКТАБ КОНКУРСИ ДИПЛОМАНТИ” унвонига сазовор бўлиб, яқунловчи босқичга қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритдилар ва “ЗИЁ” клубининг ҳақиқий аъзолари сафига қабул қилиндилар:

ри, 1-мактаб);

Умид Норов (Қизилтепа тумани);

Шухрат Қодиров (Қизилтепа тумани, 13-мактаб);

Жўрабек Бердиев (Қизилтепа тумани, 18-мактаб);

Марҳабо Исоқова (Қизилтепа тумани, Бухоро ж/х, Хусбудун кўча, 58-уй);

Мўътабар Жумаева (Қизилтепа тумани, Фардиён қишлоғи);

Сурайё Жумаева, Шавкат Жумаев (Навоий шаҳри, 11-мактаб);

Шаҳноза Алимова, Дилдора Шодиева (Нурота тумани, 2-мактаб);

Одил Жуманазаров (Нурота тумани, 20-мактаб);

Хулкар Хўжамова (Нурота шаҳар, 1-гимназия);

Бурхон Нурматов (Хатирчи тумани, 22-мактаб);

Азим Ўринов (Хатирчи тумани, 74-мактаб).

ФАРҒОНА ВИЛОЯТИДАН:

Феруза Сайдалиева (Фарғона шаҳар, 33-мактаб);

Тўлқин Раҳимов (Бағдод тумани, иқтисодий гимназия);

Барно Баротбоева (Қўқон шаҳар, 27-мактаб);

Афзал Валихонов (Қўқон шаҳар, ўзбек-турк лицейи);

Алишер Исомиддинов (Қўқон шаҳар, 8-мактаб);

Гулноза Тўйчибоева (Риштон тумани, 4-мактаб);

Ойбек Жамолов (Риштон тумани, 33-мактаб);

Нилуфар Мамадалиева (Фарғона тумани, 37-мактаб).

АНДИЖОН ВИЛОЯТИДАН:

Музаффар Орипов (Қорасув шаҳар, 36-лицей);

Учқунбек Эргашев, Ақилбек

Ашуров, Феруза Қўчқорова, Гулзода Авазова, Руслан Юлдашев (Кўрғонтепа тумани, 30-лицей);

НАМАНГАН ВИЛОЯТИДАН:

Нозима Мирзаолимова (Поп тумани, 3-мактаб);

Мадина Қўчқорова, Муножат Қўчқорова (Чортоқ тумани, 31-мактаб);

Дурдона Файзиева (Наманган шаҳар, 7-мактаб).

ҚАШҚАДАРЁ ВИЛОЯТИДАН:

Жасур Ҳайдаров, Лазиз Мингишев (Қарши шаҳар, 35-мактаб);

Муhiba Яхёхонова, Дурдона Назарова (Шахрисабз тумани, 4-лицей).

СУРХОНДАРЁ ВИЛОЯТИДАН:

Насиба Қодирова (Жарқўргон тумани, 2-мактаб);

Фотима Хабибуллаева (Шўрчи тумани, 28-мактаб).

ХОРАЗМ ВИЛОЯТИДАН:

Ҳожибой Якубов (Шовот тумани, 28-мактаб).

САМАРҚАНД ВИЛОЯТИДАН:

Акмал Қўшмуродов (Иштихон тумани, 51-мактаб).

БУХОРО ВИЛОЯТИДАН:

Ином Ҳаловов (Жондор ту-

мани, мактаб-интернат);

Наргиза Мансурова (Вобкент тумани, 1-гимназия);

Камола Ёшиева (Вобкент тумани, 1-гимназия).

СИРДАРЁ ВИЛОЯТИДАН:

Жамолиддин Маматов (Боёвут тумани, 17-мактаб);

Камола Эргашева (Сайхунобод тумани, 2-мактаб);

Робия Якубова (Гулистон шаҳар, 12-мактаб).

КИРҒИЗИСТОН**РЕСПУБЛИКАСИ****ЖАЛОЛОБОД ВИЛОЯТИ****СУЗОҚ ТУМАНИ****“СОТВОЛДИ-ҲОЖИ”**

мактабидан конкурсимизга

60 дан зиёд ўқувчилар

қатнашишди.

Биз улардан бир-биридан мазмунли хатлар олдик. Улар ичидан энг яхшиларини танлашга қийналиб қолдик. Шу сабаб, мактаб раҳбариятидан бу мактаб ўқувчилари учун ажратилган **12 ўринга** энг лойиқ ўқувчиларни ўзлари танлаб, яқунловчи босқичга йўллашларини илтимос қиламиз.

Конкурсимизнинг яқунловчи босқичига қатнашиш ҳуқуқи зукко иқтисодчи ёшлар “ЗИЁ” КЛУБНИНГ БАРЧА АЪЗОЛАРИга ҳам берилди.

- Мен жавоб берай...

Юқорида номлари келтирилган барча-барча ўқувчиларни чин юракдан самимий қутлаймиз ва яқунловчи босқичда омад тилаймиз! Бу ўқувчиларнинг мактабдаги барча устозларини, ота-оналарини ҳам эришилган марра билан табриклаймиз! Уларга шундай ўқувчиларни, фарзандларни тарбиялаб вояга етказаетганликлари учун ўз миннатдорчилигимизни билдирамиз!

„ИҚТИСОДИЁТДАН САБОҚЛАР“ СИРТҚИ МАКТАБ КОНКУРСИ ДИПЛОМАНТЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

“Иқтисодиётдан сабоқлар” конкурснинг якунловчи босқичи, аввал хабар берганимиздек, 17 май куни Тошкент вилояти ўқитувчилар малакасини ошириш институти (Низомий номидаги педагогика университети ёнидаги) биносида соат 9.00 да бошланади.

Якунловчи босқич қатнашчиларини 16 май куни “Камолот” жамғармасининг “Ёшлар муаммолари” институти (меҳмонхонаси)га етиб келишларини сўраймиз. Қатнашчиларни рўйхатга олиш соат 12.00 дан бошланади. “Ёшлар муаммолари” институтининг манзили: Тошкент шаҳар, Талабалар шаҳарчаси, А.Ҳидоятлов кўчаси, 4-уй. (Мўлжал: Республика кўз касалликлари шифохонаси).

Якунловчи босқич қуйидагича дастур бўйича бўлиб ўтади:

1. Якунловчи босқичнинг очилиш маросими	-	9.00 - 9.30	6. Энг зўр реклама конкурси	-	15.00 - 16.00
2. Кичик ёзма иш ва тест синови	-	10.00 - 12.00	7. Кичик телевизион интервьюлар, янги ўқув қўлланмалар кўргазмаси	-	16.00 - 17.00
3. Тушлик	-	12.00 - 13.00	8. Конкурснинг якунларини эълон қилиш, голибларни тақдирлаш конкурс якунловчи босқичининг ёпилиш маросими	-	17.00 - 18.00
Конкурсдан ташқари шоу-тадбирлар					
4. Назарий конференция (иқтисодиётга оид маърузалар)	-	13.00 - 14.00	9. Кечки овқат	-	19.00 - 20.00
5. “Мен тадбиркор бўлганимда...” - бизнес режа лойиҳалари ҳимояси	-	14.00 - 15.00	10. Дискотека	-	20.00 - 21.00

Сиз тайёрлаган маъруза 3 минутдан ошмаслиги, мазмунли, қизиқарли ва иқтисодиётга оид бўлиши керак. “Мен тадбиркор бўлганимда” деб номланган бизнес-режа лойиҳангиз, ҳозирда Ўзбекистонимиз иқтисодиётини ривожлантиришда, сиз тадбиркор сифатида қандай ишни амалга оширган бўлар эдингиз, деган саволга доир бўлиб, уни амалга ошириш бизнес-режасини уйда

тузиб келиб, даврада ҳимоя қилишингизга тўғри келади. Бизнес-режани тайёрлашда устозларингиздан, таниш тадбиркор яқинларингиздан, уйдагилардан маслаҳат олсангиз мақсадга мувофиқ бўлади.

Сўзимизнинг охирида, конкурсимиз дипломанти унвонига сазовор бўлган ёш иқтисодчиларимизнинг якунловчи босқичида қатнашиши билан боғлиқ бўлган ташкилий-молиявий ма-

салаларни халқ таълимининг мутасадди раҳбарлари, ҳомий ташкилотлар раҳбарлари баҳоли кудрат ҳал қилиб, ёш ниҳолларнинг иқтисодиёт илмига бўлган интилишларига қанот бахт этадилар, деган умиддамиз ва уларга олдиндан бундай саҳоватли ишларига ўз миннатдорчилигимизни билдираемиз.

Конкурс ташкилий қўмитаси.

Ваъда қилганимиздек,
конкурсда
Биринчи ўринни
Эгаллаган ўқувчини - Рангли
Телевизор,

Иккинчи ўринни эгаллаган
ўқувчини -
Стерео магнитофон,

Учинчи ўринни
Эгаллаган 10 та
ўқувчиларнинг ҳар
бирини аудиоплеер

ва бошқа қимматбаҳо совғалар кутмоқда.

Шунингдек, эътибор берган бўлсангиз, сиз учун конкурсдан ташқари шоу-тадбирлар ҳам тайёрлаганимиз. Конкурсдан ташқари шоу-тадбирларга бевосита иштирок этиш ихтиёрий бўлсада, уларга ҳам уйда таратқил кўриб келасиз деган умиддамиз. Қолаверса, бу конкурсдан ташқари тадбирларимиз голибларини ҳам қимматбаҳо совғалар кутмоқда.

Якунловчи босқичнинг ҳамма тадбирлари Ўзбекистон телевидениеси томонидан суратга олинади ва у асосида “УМИД УЧҚУНЛАРИ” кўрсатуви тайёрланиб эфирга узатилади.

Конкурснинг якунловчи босқичига келган ҳамма қатнашчилар ва улар билан бирга келган устозлар “Камолот” жамғармаси “Ёшлар муаммолари” институти меҳмонхонасида жойлаштирилдилар.

Яна, шунинг ҳам эслатиб ўтмоқчимизки, “Иқтисодиётдан сабоқлар” конкурсимизнинг якунловчи босқичи математика, физика, химия, иқтисод фанларидан ўтказилаётган сиртқи телевизион олимпиада билан бир жойда ва бир вақтда ўтказилади. Шундай қилганимизда, мактаб раҳбарияти ва вилоят ҳамда туман халқ таълими бўлими ходимлари учун ўқувчиларни Тошкент шаҳрига келиб кетишини уюштириш осонроқ ҳал бўлади.

Шунингдек, йил давомида конкурсимизга фаол қатнашиб келган, лекин якунловчи босқичга ўта олмаган қуйидаги ўқувчиларнинг исми-шарифларини келтириб ўтишни лозим топдик:

ТОШКЕНТ ШАҲРИДАН:

Муножот Абдуллаева, Миржамол Абдуллаев (Юнусобод тумани, 239-мактаб).

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИДАН:

Манзура Мухамедова (Тошкент тумани, 9-мактаб).

НАВОИЙ ВИЛОЯТИДАН:

Ўктам Тохиров, Садоқат Зокирова (Нурота тумани, 7-лицей-интернат).

ФАРҒОНА ВИЛОЯТИДАН:

Худоёр Мелибоев (Ўзбекистон тумани, Дастурхончи қишлоғи).

АНДИЖОН ВИЛОЯТИДАН:

Ҳурматой Матмуратова, Бахтигул Баротова (Қўрғонтепа тумани, 30-лицей);

Феруза Пўлатова (Булоқбоши тумани, Иттифоқ кўча, 42-уй).

ҚАШҚАДАРЁ ВИЛОЯТИДАН:

Гулнора Ражабова (Қарши шаҳар, 35-мактаб);

Феруза Шарипова (27-мактаб, 7-синф).

СУРХОНДАРЁ ВИЛОЯТИДАН:

Улуғбек Ашуралиев (Термиз тумани, 14-мактаб);

Гавҳар Жумаева (Ангор тумани, Ш.Рашидов ж.х.).

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДАН:

Ғ.Холмуротов (Хўжайли тумани, 22-мактаб).

САМАРҚАНД ВИЛОЯТИДАН:

Жасур Жўраев (Пахтачи тумани, 15-мактаб).

БУХОРО ВИЛОЯТИДАН:

Илҳом Жўраев (Жондор тумани, 27-мактаб);

Наргиза Нуриддинова (Бухоро шаҳар, 5-мактаб);

Руслан Зухуров (Бухоро тумани, 1-мактаб);

Дилноза Исломова (Когон тумани, 1-мактаб);

Шухрат Қодиров, Хулкар Обидова (Шофиркон тумани, 10-мактаб).

СИРДАРЁ ВИЛОЯТИДАН:

Беҳзодбек Бектемиров (Янгиер шаҳар, 3-мактаб);

Умид Исоқулов (Боёвут тумани, 17-мактаб).

Бу ўқувчилар зукко иқтисодчи ёшлар “Зиё” клуби мухбир аъзолари сафига қабул қилиндилар. Улар келгусида ўз иқтисодиётига доир қизиқарли мақолалари билан “Тонг юлдузи” газетасидаги клуб саҳифаларида, “Зиё” клубининг телевизион ўйинларида қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритдилар. Ўйлаймизки, бу ўқувчилар келгуси йил конкурсда голиблар сафидан жой оладилар. Уларнинг бу йилги конкурсимизга фаол қатнашганликлари учун ўз миннатдорчилигимизни билдираемиз.

“БОЛАЛАР ХУҚУҚЛАРИ ДЕКЛОРАЦИЯСИ”НИ БИЛАСИЗМИ?

ри, ҳар бир инсоннинг ҳақ-хуқуқларини ҳурмат қилиши ҳам шартлигининг боиси нимада?

Одамлар ҳар доим ўз ҳақ-хуқуқларини талаб этганлар. Ўзлари бирор ишни қилишни ва қандай йўл тутишни мустақил ҳал этишни истайдилар. Бироқ бу улар ҳар томонлама озодликни талаб этмоқда дегани эмас. Бу - табиий равишда кимдандир ёки нимадандир ўз шахсининг дахлсизлигини иштадир.

Фуқаролик ҳуқуқи учун курашнинг асосийлари куйидагилардир. Бу энг аввало шахснинг у ёки бу динга эътиқод қилиши учун дахлсизликдир. Бундан ташқари, одамлар мунозараларда, турли минбарларда у ёки бу масалада ўз фикр-мулоҳазаларини эркин баён этишни истайдилар. У ёки бу масалада мамлакатда ўтказиладиган сайловларда овоз бериш ёки рад овозини бериш ҳам инсон ҳуқуқларига киради.

Инсонлар ҳамиша ўз фуқаролик

ҳуқуқлари тан олиниши йўлида ҳаракат қилиб келдилар. Бу 59 йилда Америкада ҳатто кураш тусини олди: ўшанда қора танли одамлар оқ танлилар фуқаролик ҳуқуқлари билан тенг ҳуқуқли бўлишни талаб этганлар ва шунга эришганлар.

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти (БМТ) 1950 йили қабул қилган бир ҳужжат жуда катта аҳамиятга эга. Унда БМТ болалар, улар қаерда яшаши ва қайси ирққа мансублигидан қатъи назар, ўзига хос бир хил ҳуқуқларга эга эканини эълон қилди. Бу ҳуқуқлар “Болалар ҳуқуқлари декларацияси”да санаб ўтилган. Болалар ҳуқуқларига жумладан куйидагилар киради: болаларга меъёрида ва соғлом ўсиши учун шароит яратилиши керак. У ўзи танлаш ва ўзи ҳал қилиш ҳуқуқига эга. Болани ҳам катталарни ҳурмат қилгандек ҳурмат қилиш шарт. Ҳар бир боланинг ўз исми ва миллати бўлиши, улар тан олиниши шарт. Болаларни севиш ва тушуниш керак. Бола мактабга боришга, спорт билан шуғулланишга ва бўш вақтини қандай ўтказишни ўзи танлаш ҳуқуқига эга.

Сиз дунё мамлакатлари ҳаёти ҳақидаги хабарларни эшитганда “Фалон мамлакатда инсон ҳуқуқлари паймол этилмоқда” ёки “Инсон ҳуқуқлари декларацияси тантана қилмоқда” каби ибораларга дуч келасиз.

Нега шундай? Ҳар бир мамлакатнинг ўз қонун-қоидалари бор. Ҳар бир давлат ўзи чиқарган қонунларга амал қилишдан ташқар

ишган. Назарий жиҳатдан қараганда барча минтақа соатлари бир вақтда бир хил вақтни кўрсатиши даркор. Лекин амалиётда ҳар бир мамлакатда муайян вақт бирлиги унинг пойтахтидаги минтақа соат вақти билан юритилади. Баъзи мамлакатлар фақат бир соат минтақасида, айримлари эса бир неча минтақа соатида жойлашган. Масалан, АҚШ мамлакатига Атлантика ва Тинч океанлари соҳиллари бўйлаб 5 хил минтақа соати бор.

МИНТАҚА СОАТИ НИМА?

Ер юзининг турли нуқталарида бир вақтнинг ўзида соат турли вақтни кўрсатиб турган бўлади. Бир кеча-кундуз 24 соатдан иборат бўлгани каби, Ер юзи ҳам 24 та минтақа соати вақтларига бўлинган. Улар бир-биридан 1 соатга фарқ қилади.

Минтақа соатлари бир-биридан 15 даража кенглик билан фарқланувчи географик меридианлар бўйича белгила-

нилган. Назарий жиҳатдан қараганда барча минтақа соатлари бир вақтда бир хил вақтни кўрсатиши даркор. Лекин амалиётда ҳар бир мамлакатда муайян вақт бирлиги унинг пойтахтидаги минтақа соат вақти билан юритилади. Баъзи мамлакатлар фақат бир соат минтақасида, айримлари эса бир неча минтақа соатида жойлашган. Масалан, АҚШ мамлакатига Атлантика ва Тинч океанлари соҳиллари бўйлаб 5 хил минтақа соати бор.

Кимё

МЕТАЛЛАР ҚАНДАЙ ПАЙДО БЎЛАДИ?

Ерга чўккан кимёвий бирикмалар фойдали қазилмалар деб юритилади. Таркибида металл бўлган фойдали қазилмалар рудалар деб аталади.

Руданинг қиммати ва аҳамияти унинг таркибида қанча металл борлиги ва уни ажрата олиш учун қанча меҳнат талаб қилиши билан белгиланилади. Шу металлга эҳтиёж катта-кичиклиги ҳам руданинг қимматини белгиловчи омиллардан биридир.

Металлни рудадан ажратиб олишнинг усуллари кўп. Айрим рудаларни 2-3 марта қайта ишлаб металл олиш мумкин. Айримларини қайта ишлаш эса жуда мураккаб жараён.

Кондан қазиб олинган руда таркибида лой, тош каби кераксиз моддалар кўп бўлади. Масалан, баъзи олтин рудаларининг 1 тоннасидан 2-5 грамм соф олтин чиқади. Улар қайта-қайта тозаланиб, соф металл олинади. Металларнинг қимматлиги ва нодирлиги сабабларидан бири ҳам шунинг учун-да.

Соф металллар - бу, кимёвий элементлардир. Бу дегани - улар кимёвий йўл билан бошқа нарсага айланмайди, дегани! Ерга юздан ортиқ кимёвий элементлар бор бўлса, уларнинг 80 фоизидан кўпроғи металллардир.

Олтин, кумуш, платина, мис сингари айрим металллар табиатда соф ҳолатда учрайди. Бироқ бошқа кўпгина металлларни соф ҳолатда учратиш қийин. Улар бошқа моддалар билан бириккан ҳолда чўккан бўлади.

География

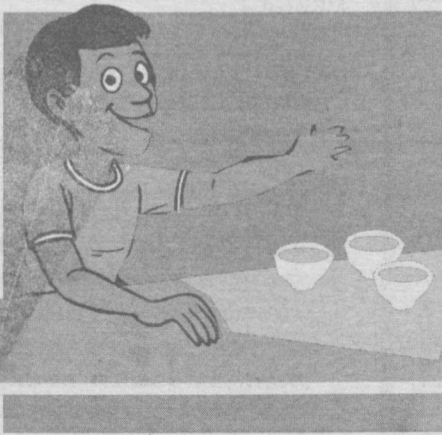
ДАРЁ ТОШҚИНИНИНГ САБАБИ...

1. Африка қитъасидаги Конго дарёси ва Жанубий Америкадаги Амазонка дарёларида йилда икки марта - қишда ва ёзда - кучли тошқин бўлади.

Савол: Бу ҳодисани нима билан изоҳлайсиз?

2. Нидерландия худудидан ўтувчи кўпгина дарёлар Шимолий денгизга куйилади. Аслида эса бу мамлакат худудининг денгиз соҳиллари океан сатҳидан анча паст.

Савол: Океан сатҳидан паст худуддаги дарёлар қандай қилиб денгизга куйила олади? Сабабини изоҳланг.

Ханда

Умиджонга онаси математикадан сабоқ бераётган эди. Умиджон стол устидаги пиёлаларни сана-чи, нечта? - деди онаси.

Умиджон деди:

- Тўққиз яримта.
- Нега энди тўққиз яримта, - деди онаси.
- Чунки мен унинг биттасини синдирганман-да. Унинг ярми стол устида, ярми эса пастга тушиб кетган.

**Беҳзод УСМОНОВ,
Ғиждувон туманидаги 1-гимназиянинг
8 - “А” синф ўқувчиси.**

ХУСУСИЙ МУЛК - НИМА, МУЛКДОРЛИК - НИМА ДЕГАНИ?

Табиат яратган мулклар одамзот яранган барча мулклардан афзалдир

Хозир Мустакил Ўзбекистонимизда иқтисодиётнинг энг муҳим вазифаси - шахсий мулк ва мулкдорлар синфини яратиш жараёни кетаётганидан хабарингиз бор.

Хўш, мулк - ўзи нима? Шахсий мулк-чи? Хусусий мулк-чи? Уларнинг бир-биридан фарқи нимада? Бу саволларга жавоб беришни энг оддий нарсдан бошлайлик. Мана, сиз хали жуда ёш бўлсангизда, сизнинг ҳам ўз шахсий мулкингиз бор. Яъни тиш чўткаси, кроссовкангиз, кўйлак, сумка, қалам, дафтар - қисқаси, ота-онангиз факат ўзингиз ишлатишингиз учун сотиб олиб берган буюмларингиз сизнинг шахсий мулкингиз ҳисобланади. Модомики, кимдир ўз шахсий мулкига эга экан, демак у мулк эгаси саналади.

Ер шарини айланиб чиқинг, унда учратган одамларингизнинг ҳаммаси ҳам озми-кўпми мулк эгаси. Тўғри, кимнингдир мулки - кўпроқ, демак, у - бойроқ; кимнингдир мулки - озроқ, демак, у - камбағалроқ. Лекин ҳар қандай ҳолатда ҳам ҳар бир одам - мулкдор. Ҳатто Африкада яшовчи энг қашшоқ негрнинг ҳам ўз шахсий камари - шахсий мулки бор! Кенгроқ фикрлайдиган бўлсак, қуш эрта баҳорда келиб, лой, хас-чўп ташиб ўзига ин қуради. Ин - шу

қушчанинг шахсий мулки ҳисобланади.

Хусусий мулкчилик инсон пайдо бўлган даврларда пайдо бўлди. Шахснинг ўз эҳтиёжидан ортган мулк хусусий мулк дейилади, яъни у 1 шахсга қарашли, лекин ўша шахснинг эҳтиёжидан ортган мулкдир.

Энди "Компас" саҳифаларимизда аввал ўқиганларингиз, ва умуман, иқтисодиётдан олган билимларингизни эслаб бир фикрланг-чи: одамлар нега банкка пул қўядилар? Банк операцияларини ўтказишдан мақсад нима? Қимматли қоғозлар муома-

лалари нимага керак? Мол-хом ашё ва фонд биржалари пайдо бўлишига нима туртки бўлди? Умуман, одамлар тадбиркорлик ва бизнес билан шуғулланишларининг боиси нимада? Улар ҳиссадорлик жамиятлари, ҳамкорлик жамиятлари ва корхоналар ташкил этишларига нима-лар сабаб бўлади?

Юқоридаги каби саволларга қисқача жавоб берадиган бўлсак, буларнинг ҳаммасидан кўзланган мақсад - битта! Яъни, ҳар бир киши ўзининг хусусий мол-мулкини кўпайтиришни истайди. Ишонмасангиз, кўчада кетиб бораётган исталган бир одамни тўхташиб сўраб кўринг: "Сиз камбағал, қашшоқ бўлиб яшашни истайсизми ёки бой-бадавлат бўлибми? денг... Жавоби бир хил бўлиши аниқ: - "Албатта, бой-бадавлат бўлишни истаймиз!". Бу дегани - шахсий мол-мулким кўп бўлсин, дегани.

Бой одамлар кўпайса, давлатга ҳам фойда. Чунки фуқаролари қашшоқ мамлакат ҳеч қачон бой

бўлмайди. Мамлакат бой бўлсагина, у ерда тинчлик, барқарорлик ҳукм суради.

Мамлакатнинг жиддий хусусий мулки қанча кўп бўлса - бу ўша мамлакатнинг ички барқарорлигининг гаровидир.

Бироқ одамларнинг шахсий мулкидан ташқари яна бир мулк шакли бор: бу - давлат мулки дейилади. Бу мулкдан асосан ҳукумат фойдаланади: уни маъмурлар тасарруф этадилар. "Маъмурлар" сўзини ўқиб, яна "Ҳа, давлат мулки маъмурларга хизмат қилар экан-да. У халққа фойда бермас экан-да" деб ўйламанг. Янглишасиз. Чунки давлат мулки аллақандай бегона, эл кўзидан четда турадиган мол-мулк эмас. Балки жамият ривож учун, давлат манфаати, халқ осойишталиги учун ишлатиладиган мулкдир. Мана, масалан, мактаб - давлат мулки. У давлат пули (бюджети) ҳисобидан қурилган: мактабдаги стол-стуллар, шкаф ва компьютерлар ҳам давлат мулки. Ёки самолёт, ракета, ер, сув, ўрмон, кон - буларнинг ҳаммаси давлат мулкидир. Улардан қандай фойдаланиш, қандай асраш ва бошқалар асосан бу мулкларни бошқараётган идоралар ходимларига боғлиқ.

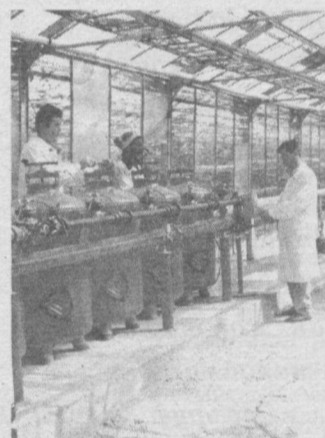
Кўпгина мамлакатларда давлатга қарашли шифохоналар ҳам бор, хусусий шифохоналар ҳам бор. Хусусий мактаблар ҳам ишлайди, давлат мактаблари ҳам... Бироқ, ҳар қандай ҳолда ҳам, давлат муассасаларида ўқиш ва даволаниш бепул (баъзан эса жуда арзон), хусусий муассасаларда хизмат турлари жуда қиммат бўлади.

Ҳаётда, умуман мутлоқ яхши ёки мутлоқ ёмон

нарсаси бўлмайди. Ҳаммаси ҳам нисбий баҳоланади.

Ҳамма мол-мулк давлат мулки бўлган мамлакатларда ҳаёт унча ҳам қизиқарли бўлмайди. Чунки одамзот ўз шахсий мулкини кўпроқ севади, асрайди, уни кўпайтиришни истайди. Давлат мулкига эса эътиборсиз қарайди. Шу сабабли ҳам мамлакатимизда, мана бир неча йилдан бери мулкни давлат тасарруфидан чиқариш ишлари олиб борилмоқда.

Мамлакатимизда 1991 йилгача ҳамма йирик мол-мулклар давлатга қарашли эди, яъни умумхалқ мулки эди. Одамлар ишлаб топган

пуллари ана шу умумхалқ мулкини кўпайтириш учун кетарди, ейилиб, эскирса ҳам умумхалқ машина ва станоклари эскирарди. Ҳатто яп-янги, ҳали ишга яроқли машина-тракторлар ҳам қиш-кировка далаларда қолиб кетаверарди. Энди - мулклар давлат тасарруфидан чиқариб, хусусийлаштирилгач, ҳар қандай нарсанинг ўз аниқ эгаси бор, шунинг учун уларни асраб-авайлайдилар.

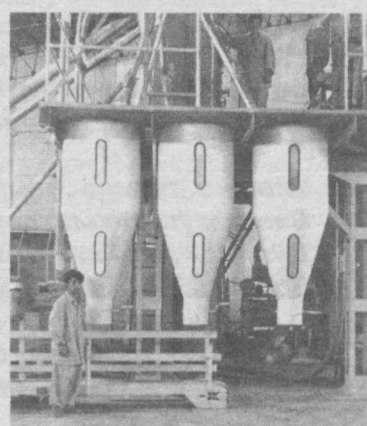
Ҳамма нарсаси давлат мулки бўлган мамлакатда одамлар бор куч-ғайратлари билан меҳнат қилишга ҳаракат қилмайдилар. Чунки у жонини жабборга бериб ишлагани билан унинг меҳнатидан келадиган фойда кўпчилик омборига тушади. Бу бойликни яратган одамга эса фойданинг ушоғи тегса тегаси, тегмаса йўқ. Шунинг учун ҳам бундай жамият ривожланиши қийин бўлади. Умумхалқ (давлат) мулкини эса юқорида ёзганимиздек, бир гуруҳ маъмурлар-рахбарлар бошқаради. Улар кўпчиликни эмас, балки ўз чўнтагини ўйлашади. На-

тижада бировларнинг топганлари ўзгаларнинг чўнтақларини қаппайтиради. Шу тариқа текинхўрлик авж олади. Ишлаб касаси оқармаган меҳнаткашлар эса ишдан кўнгли совиб, лоқайд ижрочиларга айланади.

Бундай ёмон, нотўғри ижтимоий тақсимот мулки хусусийлаштиришни такозо этди. Мамлакатимизда аввал маиший хизмат кўрсатиш шаҳобчалари (сартарошхоналар, ҳаммомлар, чойхоналар, таъмирлаш устахоналари, кимёвий тозалаш корхоналари, суратхоналар ва б.) хусусийлаштирилиб берилди. Бу жойларни сотиб олган мулкдорлар ўз устахонасидан келадиган фойдага эга бўла бошлагач, ишхонани яхши жиҳозлашга, ундаги хизмат сифатини яхшилашга, кенгайтиришга астойдил ҳаракат қилдилар. Сўнг чорвачилик фермалари, боғлар, кичик комбинатлар, фабрика ва хатто заводлар хусусийлаштириб берилди. Уларни энди бир киши эмас, балки ўнлаб, хатто минглаб кишилар пул тўплаб, биргаликда сотиб олдилар. Улар ҳиссадорлик асосида мулкни хусусийлаштириб олишди. Энди заводлар ҳам хусусий мулкдир.

Хуллас, мулк одамларнинг ҳам жамиятнинг ҳам қувватидир.

9 май - Хотира ва қадрлаш куни

Хурматли "Тонг юлдузи"! Сизларнинг мақолаларингизни онажоним доимо менга ўқиб берар эдилар. Улар шу йили 17 апрель куни оламдан ўтдилар. Сизлардан илтимос, Хотира кунларида ушбу мақоламни чоп этсангиз. Салом билан Маъруфжон.

ОНАЛАРНИ ЭЪЗОЗЛАНИ

(Онам Маъсуда Аббосова хотирасига)

Онажон, сиз нега вафот этдингиз? Сизни жудаям соғиниб кетаяпман. Сизни кўп қийнаганман. Эҳ, афсус, мен ҳеч ҳам шундай бўлади, деб ўйламаган эдим. Укаларим билан уришардим, айниқса мактабда катта танаффусда олдингизга бориб, "апа, пул беринг" деб зериктирардим.

Энди-чи? Энди хонангизга қараб қўяман. Сиз билан бирга ишлаган аёллар ҳам менга қараб, кўзларига ёш олишади. Биламан, сизни эслашади...

Гапирсам ичимда жуда гап кўп. Сизларга айтадиган гапим кўп, ўртоқжонлар! Оналарингизни қийнаманг сира! Сўзларига кулоқ солинг, ишларига ёрдамлашинг. Уларнинг дуосини олинг.

*Сизни кўп қийнаганман, онажон,
Бахтимизга юрмадингиз, соғ-омон.
Кўзларим излар Сизни ҳар қаердан,
Чиқиб қоларсиз деб уй ичидан.*

*Афсус, сира бундай бўлмайди,
Бизга энди юзларингиз кўринмайди.
Фақат энди жаннатдан жой сўрайман,
Дадамларга узоқ умр тилайман.*

Маъруф СОБИРОВ,

Наманган вилояти, Уйчи тумани,
Ўнҳаёт шаҳарчаси, А.Маъмуров номли
3-ўрта мактабнинг 3 - "Д" синф ўқувчиси.

БИЗ ҲАМИША ҚАРЗДОРМИЗ

Бу куни минглаб одамлар оламдан ўтган жигаргўшаларини хотирладилар. Улар билан ўтган яхши ёмон кунларини эсга олдилар. Бу кун инсонлар қалбида бир-бирига меҳр-оқибат, одамийлик ҳислатларини кўрдик. Жангларида қурбон бўлган боболаримиз, оталаримиз, энг яқин ва энг яхши инсонларимиз руҳи олдида биз ҳамиша қарздормиз.

**Бобомнинг расмига термулиб бувим
Ўтган кунларини эсга олади.
Бобом ҳақидаги кўп ҳикоялар
Юрагим тўридан ўрин олади.**

**Уйимиз тўрида бобомнинг тўни
Бизга кўп ҳикматлар сўйлаб туради.
Дўпписи, қийғи ҳамда чопони
Бобом руҳи бирла кезиб юради.**

Камола ДЕҲҚОНБОЕВА,

Фаргона вилояти, Бешариқ шаҳридаги
45-ўрта мактабнинг 5 - "Б" синф ўқувчиси.

ИЖОДА ҲАМ ДУГОНАМИЗ

Ассалому алайкум, севимли "Тонг юлдузи".

Биз, яъни Моҳидил ва Феруза сенинг ашаддий мухлисингиз. Икковимиз ҳам Оқтепа номли 8-ўрта мактабнинг 9 - "А" синфида аъло баҳоларга ўқиймиз. Биз сенинг ҳар галги сонингни интизорлик билан кутамиз.

Бизнинг математика-синнов мактабимизда 510 нафар қизлар, 589 нафар ўғил болалар зўр иштиёқ

билан билим оладилар. Бу талабчан ёшларга 95 меҳрибон устозларимиз билим берадилар.

Азиз "Тонг юлдузи", сенинг қизиқарли математика ўйинларинг, иқтисодий саҳифаларинг, биз сингари ёшлар ижодидан бераётган саҳифаларинг бизни ўзига жалб этган.

Энди ўзимиз ҳақимизда гапирадиган бўлсак: биз икки дугона шеърятга бўлган қизиқишимиз айна

бир вақтда юзага келганлиги сабабли 4-синфдан буён дугонаимиз. Биз шеърятга жуда қизиқамиз. Шу сабабли сенга ўзимиз ёзган шеърларимиздан юбормоқдамиз. Сендан илтимос, биз юборган шеърларимизни ва ушбу мактубимизни чоп этсанг. Умид қиламизки, бизнинг шеърларимиз ва мактубимиз тез кунларда нашр этилади деб:

**Феруза МАМАДАЛИЕВА,
Моҳидил ТОЖИБОЕВА.**

ВАТАНИМ ЎЗБЕКИСТОН

Киндик қоним тўкилган муборак замин,
Мен сени кўрдим туғилганим он.
Яшнагин, келажагинг порласин, омин!
Ўзига бек элим, жон Ўзбекистон.

Не душманлар келди бағринг яралаб,
Бойликларинг олди, кетишди талаб,
Истиклолга эришдинг Аллоҳ ёрлақаб
Ўзига бек элим, жон Ўзбекистон.

Кўксингда бор сенинг қудратли вулқон,
Тонгларинг отади бу кун нурафшон.
Кўнглингда тўлган меҳр ва иймон
Ўзига бек элим, жон Ўзбекистон.

Бошинг узра байроғинг мағрур хилпирар,
Ҳар куни тонг чоғи мадҳиянгни янграр.
Тамгангни юракда ҳар инсон асрар
Менинг ўзбек элим, жон Ўзбекистон!

Феруза МАМАДАЛИЕВА.

СИЗ - АЁЛ

Сиз онасиз, сиз буюксиз, мўтабарсиз аёлсиз.
Гулдан нозик, болдан ширин, муқаддассиз аёлсиз.
Инсонларни сеҳрловчи, табиатни аллаловчи
Илоҳий бир ҳикматсиз - сиз муҳаббатсиз, аёлсиз.

Бу оламни борлиги ҳам, йўқлиги ҳам сиз - Аёл.
Инсонларни инсон қилган мўъжизасиз сиз - Аёл.
Неки бўлса бу оламда барчасига устунсиз,
Табиатнинг бир бўлаги мўъжизасиз сиз - Аёл.

БОЛАЛИК

Болалигим қолдириб, ўша тупроқ йўлларда.
Болалигим тугади ўша ёмғир-селларда.
Болалигим қолдириб қайноқ ҳаёт бағрида
Ўсмирликка қадам қўйдик мана шундай дамларда.

Болалигим қолдириб
Парвоз этсам кўкларга.
Болаларча билим олиб.
Хизмат қилсам халқимга.

Болаликни подшолик деб тўғри айтган донолар.
Алам нима, хўрлик нима буни билмас болалар.
Содда тили, мурғак қалби онажон деб чақирар.
Ё бўлмаса опагон деб келақол деб бақирар.

Болалигин қолдириб
Улғаяди ҳар инсон
Йилдан-йилга ёши ўтиб.
Ўзгаради тирик жон.

Моҳидил ТОЖИБОЕВА.

МАКТАБИМ МЕНИНГ!

Эсимдадир ўшал мактаб чоғлари,
Гулгун чечаклару мактаб боғлари.
Ўйнаб-кулиб юрган мактаб болалари,
Ҳеч эсимдан чиқмас, ёшлик чоғларим!

Мактабга келардим, юрак бўлиб шод,
Устозлар ўргатди бизларга одоб.
Ниятим ватанни қилмоқдир обод,
Ўқувчилик дамлари бўларкан ноёб.

Эрта тонг эшиги очиқ бир макон,
Тортади ўзига кўринмас бир куч.

Очиқ эшик олдида катта бир дўкон.
Ўйласам келибман мактабимга дуч.

Юрак севинчларга тўла бир дарё
Кўнгиллар суради, шоду-хуррамлик.
Жаннат каби нафис кўринар дунё.
Мактабда ўтади, гўзал болалик.

**Мукаррам НАБИЕВА,
Фаргона вилояти, Охунбобоев
туманидаги Ойимча қишлоғи.**

"Бу Абу Райхон Муҳаммад ибн Аҳмад Берунийнинг Хоразмдан менга юборган масалаларининг жавоби ҳақида ёзган рисоласидир", - деб ёзган Абу Али ибн Сино.

"Худо сени мақсадинга етишишинг билан шод этсин. Бир неча масалалар сўрабсан, бу масалалардан баъзиси Аристотелга қарши қаратилган. У киши "Осмон ва олам ҳақидаги китоб" исми асарида ўша масалалар ҳақида сўзлаган эди. Булардан баъзиси ўзингга қийинчилик қилган масалалардир. Энди саволларингга жавоб бераман, масалаларни қисқа баён қилиш йўлини тугаман. Чунки кўндаланг келиб қолган баъзи машғулотлар ҳар бир масаланинг жавобида керагича сўзни кенгайтиришга имконият бермади. Агар мен Факих Маъсумий сенга ёзиладиган нарса ҳақи ҳузурингда сўзлар, деб кўз тутмаганимда, рисола юбориш шу вақтга қадар кечикмаган бўлар эди. Марҳамат қилиб, ҳар бир сўраганларингни шу рисолада ёзаман, сўнгра ҳар бирига қисқача жавоб бераман.

"ФАЛАКНИНГ ҲАРАКАТИ ШАРҚДАН, ЧУНКИ ШАРҚ ФАЛАКНИНГ ЎНГ ТОМОНИДИР" Аристотелнинг "Осмон ва олам ҳақидаги китоб"и хусусида Берунийнинг ўнта саволи ва уларга Ибн Синонинг жавоблари:

БИРИНЧИ МАСАЛА:

Нима учун Аристотель фалакнинг марказдан ёки марказга ҳаракати йўқлигини сабаб қилиб, унинг энгиллиги ва оғирлиги йўқ эканини лозим топди, деб сўрабсан (савол изохатида марказга интилувчи ва марказдан қочувчи кучлар мавжудлиги ҳақида сўрайди).

Жавоби... фалак на юқорисига ва на қуйига томон ҳаракат қилиши учун ўрин йўқ... Фалак ўзининг табиий ўрнидадир; натижа: фалак аслида энгил ҳам, оғир ҳам эмас... Фалак бўлаклари билан ҳам маълум миқдорда билқувва оғир ҳам эмас, энгил ҳам эмас. Чунки энгил ва оғир бўлаклари энгилликлари, оғирликлари орасида табиий ўринларига ҳаракат қилувчи бўлақлар ё мажбурият билан табиий ўринларида кўзғалиб, табиий ҳаракат билан яна ўз табиий ўринларига қайтадилар. Ёки янгитдан пайдо бўлиб табиий ўринларига томон ҳаракат қиладилар. Фалак бўлагининг мажбурий суратда табиий ўриндан кўзғалиши мумкин эмас. Чунки бу бўлакнинг ҳаракати учун, бу бўлак зотидан бўлмаган ташқи бир ҳаракатга келувчи куч лозимдирким, бу эса ё жисм бўлади, ё жисм бўлмайди. Ҳаракат қилувчи нарсалар жисм эмасдилар.

УЧИНЧИ МАСАЛА:

Нима учун Аристотель ва бошқа файласуфлар томонлар сони 6 та деб зикр қилганлар? (Ахир) шар сингари жисмларнинг томонлари бўлмайди-ку?

Жавоб: ... Ҳар бир жисм чегарали бўлгач равшандирки, у жисмнинг бўйи, эни ва қалинлиги чегаралидир. Бундан маълумки, ҳар бир узунлик, энлилик ва қалинликнинг икки учи бўлиб, бу учлар саногии 6 ва буларга 6 жиҳат мувофиқдир. Шар бу узунлик, қалинлик, кенглик билан чегараланади. Булардан ҳар бирининг икки чеки бўлиб, бас, ҳамма чегаралар 6 та ва буларга рўбарў бўлган жиҳатлар ҳам 6 та бўлади.

ТҮРТИНЧИ МАСАЛА:

Нима учун Аристотель бўлинмас бўлақчалар бор, деювчиларнинг сўзига қўшилмади? Ҳолбуки, жисм чексиз бўлишни қабул қилади деганлар сўзига лозим келадиган нарса ундан ёмонроқ эди.

Жавоб: Бир-бирига бириккан бир нарса - жисмми, сатҳми, узунлики, ҳаракатми, замонми - унинг бўлинмас бўлақдан мураккаб бўлиши мумкин бўлмайди. Бўлинмайдиган бўлақ икки тарафи бўлмаган бир нарсадир...

ИККИНЧИ МАСАЛА:

Нима учун Аристотель ўз китобининг икки жойида илгариги ўтган одамларнинг фалак бор деб айтишлари ҳақидаги сўзларини фалакнинг доимо турғун эканига кучли ҳужжат ва далил қилди?

Ҳиндлар ва шуларга ўхшаш умматлардан ҳикоя қилинган сўзлар ернинг обод жойларида табиий ҳодисаларнинг кетма-кет пайдо бўлишини кўрсатади. Буларни ўрганиш фалак ўзгармайди, деган фикрнинг нотўғрилигини кўрсатади.

Тоғларнинг ҳолларида ўзгаришлар зоҳир бўлиб тургани учун фалак ўзгармайди, деб ҳукм чиқаришда энг қадимги умматларнинг сўзини ҳужжат қилиши ҳам хато дир.

Жавоб: Билмоқ керакки, Аристотель бу сўзни қатъий далил билан айтган эмас, сўз орасида келтирган. Бунинг устига, тоғнинг ҳоли осмон аҳволига ўхшаш эмасдир... Билмак керакки, Аристотелнинг оламнинг боши (ибтидоси) йўқ деганининг маъноси - оламнинг яратувчиси йўқ дегани эмас, балки мақсади оламнинг яратувчиси ишлашдан бўш эмас деганидир...

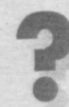
БЕШИНЧИ МАСАЛА:

Нима учун Аристотель "Бу биз турган оламдан ташқарида яна бир олам бор, бу оламнинг ўзига хос табиати бор бўлиши мумкин" деган фикрни тўғри демайди? ...Бошқа олам шул бизга маълум табиатларга ўхшаш бир табиатда бўлиб, лекин унинг ҳаракат томонлари бунинг ҳаракат томонларидан бошқа бўлса ва ҳар икки олам бир-бирдан барзахпарда билан пардаланса (керак, дейиш мумкинми?)...

Жавоб: Сезиладиган кайфиятлар билан бу оламга муҳолиф бир олам йўқдир. Агар оламлар кўп бўлсалар бир таби бирлашган бўлиб, кайфиятда кўп, яъни мухталиф бўладилар. Демак, олам - бирдир.

ОЛТИНЧИ МАСАЛА:

Аристотель иккинчи мақолада тухум ва ясмиқ сингари шакллар айланма ҳаракатда очикликка ва бўш ўринга муҳтож, шар шакллари эса унга муҳтож эмасдир, деб зикр қилади. Ҳолбуки, ҳақиқатда, унинг айтганидек эмас, чунки тухум шакли энг узун ўқида айланишидан, ясмиқ шакли эса энг қисқа ўқида айланишидан пайдо бўлади (сўнгра Беруний осмон сфераси шар

шаклида эмас, балки кўпроқ тухумсимон ёки ясмиқ шаклида эканини уқтиради).

Жавоб: ... Фалак шаклининг тухум ё ясмиқ шаклида эканининг хатолиги табиатдан ва геометриядан далиллар келтириш билан исботланади. Агар сени математика илмидан узоқ турасан ва атрофингдаги фозилларнинг геометрия санъатидан узоқ турадиган, деб ўйлаганимда қувват ва тоқатим борича математика ва геометрия илмининг бир тарафидан бурҳонлар ва ҳужжатлар келтиришга киришар эдим...

ЕТТИНЧИ МАСАЛА:

Аристотель томонларни баён қилганда "Ҳар бир жисмдан ўнг томон ҳаракатнинг бошланиш томонидир" деди. Бундан сўнг шул ҳукмни тескари қилиб "Осмоннинг ҳаракати шарқдандир, чунки шарқ осмоннинг ўнг томонидир", деди. Бундай ҳукмни тескари қилиш дуруст эмас...

Жавоб: Файласуф Аристотель "фалакнинг ҳаракати шарқдан, чунки шарқ фалакнинг ўнг томонидир", деб исбот қилмади. Балки бу сўз билан, шарқ фалакнинг ўнг томонида эканини исбот қилди. Чунки фалакнинг ҳаракати шарқдан пайдо бўлади. Жонли нарсанинг ҳаракати ўнг томондан пайдо бўлади. Ҳаракат қилувчи фалак Аристотель фикрича, жонлидир...

ЎНТИНЧИ МАСАЛА:

Баъзи нарсаларнинг бошқа бир нарсаларга айланишлари бир-бирининг ёнида туриш ва бир-бирига кириши йўли билан бўладими ёки ўзгариш йўли билан бўладими? Масалан, ҳаво билан сувни мисол келтирайлик. Сув ҳавога айланса, ҳақиқатан ҳаво бўладими ёки ҳаводаги сочилиш воситаси билан сув бўлаклари ҳавога сочилиб сезишдан ғойиб бўладиларми? Яъни у сочилган бўлақлар кўрилмайдиларми?

Жавоб: Нрсаларнинг баъзисини баъзисига айланиши масаласида сувнинг ҳавога айланишини мисолга келтирибсан... Сувнинг бошқа насага айланиши ўз зотидаги ҳаволикка, оловликка томон бўлган ўзгариш йўли билан бўлди, жузъийларининг сочилишлари билан бўлмади. Пайдо бўлишда ва ўзгаришда табиат жузъияларидан Аристотель сўзини қувватлайдиган мисол келтирдим ва шунинг билан кифояландим. Мисолни кенгайтиришнинг албатта ранжи ва меҳнати кўпдир. Бу фаслда кўп эътирозлар келди. Агар у эътирозлардан биронтаси сенда келиб чиқса, мени миннатдор қилиб, қайтадан савол қилсанг, сен учун шарҳлаган, Аристотель устида "Китобус само"дан сўраган ўнта саволларининг жавоблари шулардир".

САККИЗИНЧИ МАСАЛА:

Аристотель фалак ҳаракат қилганида ўзларига тегиб ҳавони қиздирадilar, деди. Иссиқлик ҳарорат баробарида эканини билганмиз. Фалак тез ҳаракат қилганда ўзига тегиб турган ҳавони қиздиради. Бундан асийр исмли олов пайдо бўлади, ҳаракат тез бўлса, қиздириқ шунча кўпроқ ва қаттиқроқ бўлади....

Жавоб: Кўпроқ, файласуфларнинг фикрларича, оловнинг вужудга келиши фалак ҳаракати билан эмас, балки олов бир жавҳар, ўзича бир унсур бўлиб юмалокдир... Аристотель... сўзи маҳкам - аниқ ва тўғри сўздир.

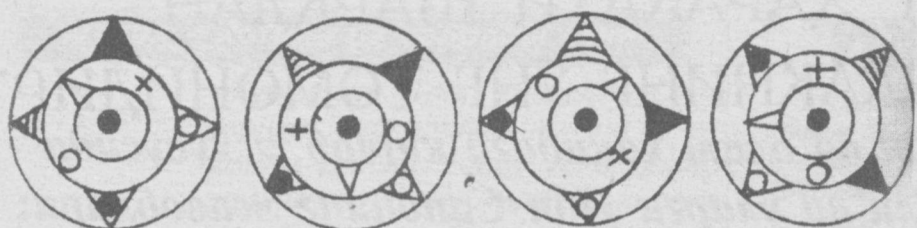
ТҮҚҚИЗИНЧИ МАСАЛА:

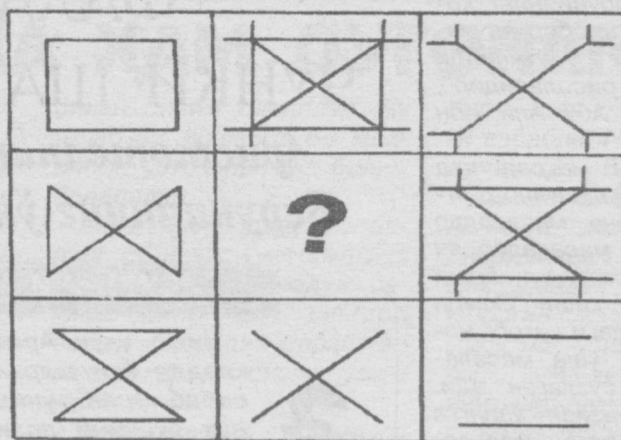
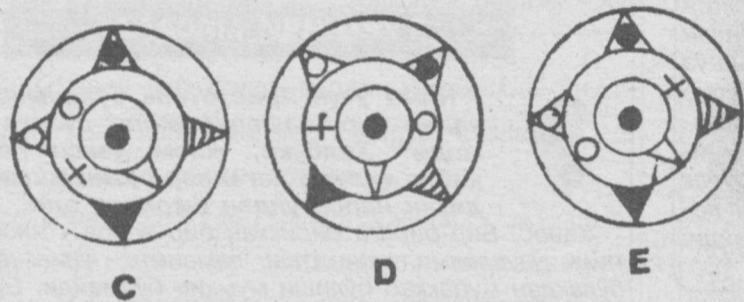
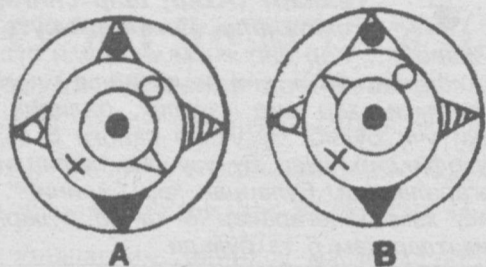
Агар иссиқлик марказдан узоқлашувчи бўлса, нима учун қуёшдан бизга иссиқлик келиб етади? Ёруғлик моддами ё аразларми ё бошқа нарсаларми?

Жавоб: Билмак керакким, иссиқлик марказдан узоқлашувчи модда эмас, чунки иссиқлик ҳаракат қилувчи нарса эмас... Яна билмак керакким, нурлар жисм эмасдурлар. Чунки агар жисм бўлсалар биргина маконда икки жисм, яъни ҳаво ва нурнинг бўлиши лозим бўлади. Равшанлик тиниқ нарсада тиниқлиги жиҳатдан зотий бир рангдир. Аристотель равшанликни "тиниқ нарсанинг тиниқлиги жиҳатидан камолга етишишидир" деб таъриф қилади.

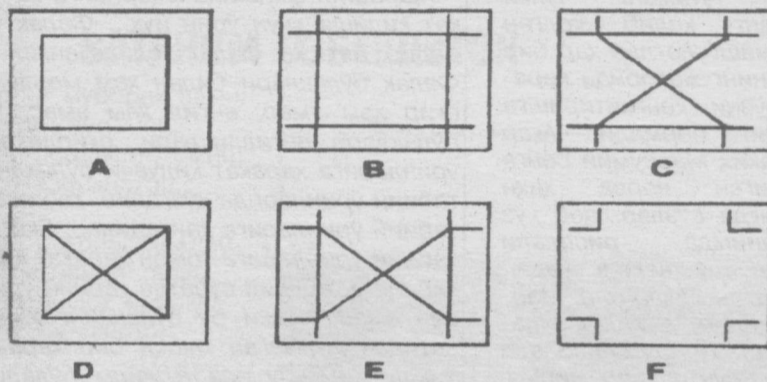
Мухаррама ПИРМАТОВА
тайёрлади.

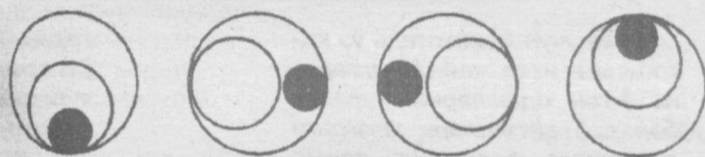
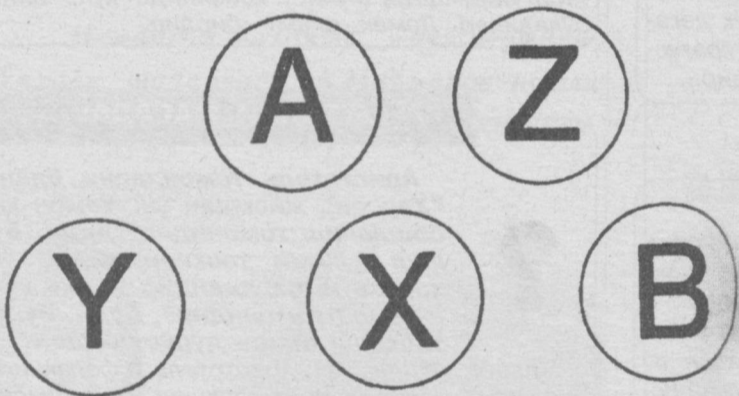
Пастки қатордаги қайси бир шакл юқорини мантиқан давом эттиради?

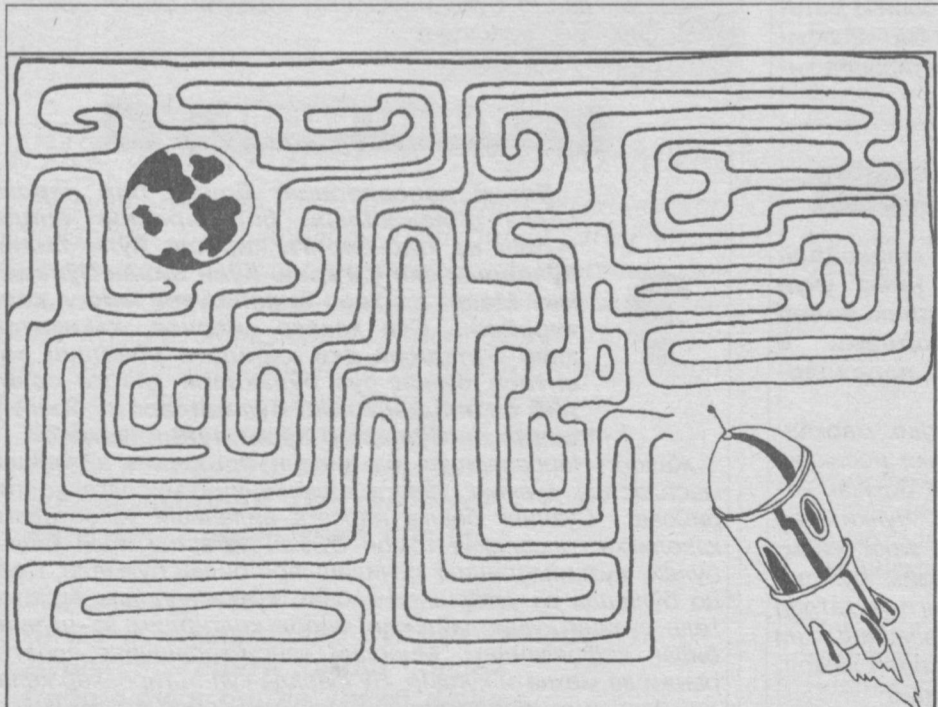
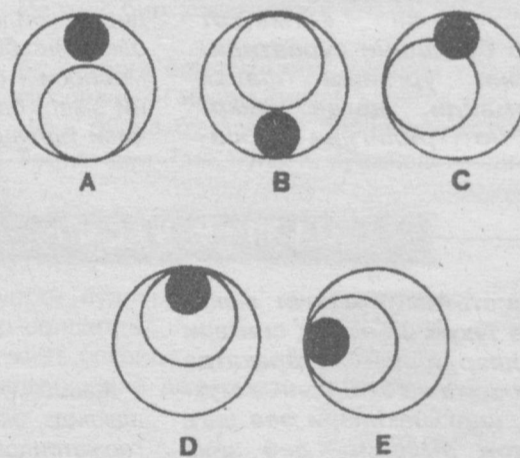
Қуйида келтирилган шаклдан қайси бири сўроқ белгиси ўрнига мос келади

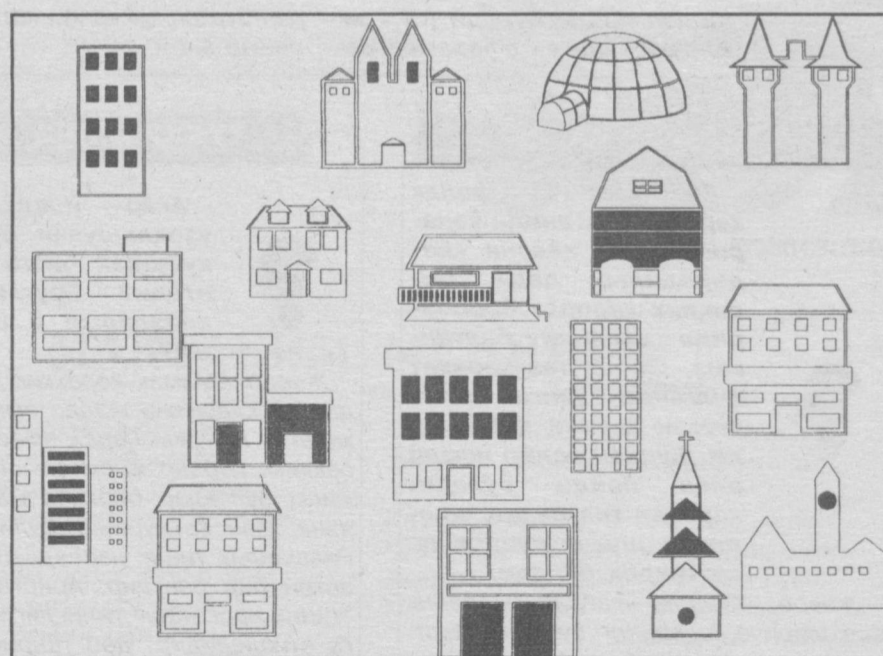
Пастки қатордаги қайси бир шакл юқорини мантиқан давом эттиради?

Пастки қатордаги қайси бир шакл юқорини давом эттиради?

Лабиринтдан ўтинг

2 та бир хил уй расмини топинг.

Мунис онажон

Менга бу воқеани бувижоним сўзлаб берганлар. Воқеа содир бўлганда мен уч ёшда эканман. Оиламизда эгизаклар туғилган. Улар Ҳасан-Хусан — менинг укаларимдир. Бир ёшга тўлганларида зотилжам касалига йўлиқадилар. Аяжоним (мен онамни шундай атайман) керакли дори-дармонларни қўллаб кўрибдилар, Лекин нафи бўлмабди. Маҳаллий врач тавсия этган муолажалар ҳам қилмабди. Шунда укаларимнинг аҳволи соат сайин оғирлашиб бориб ҳарорати кўтарилиб кетибди. Укаларимни «Тез ёрдам» машинасида касалхонага ётқизадилар. Лекин ўша пайтда касалхонада бемор кўпайиб кетиб аяжонимга ўрин (койка) етмайди. Ётишга жой бўлмаса ҳам аяжоним укаларим қошида уч кун ичида стулда ўтириб, кечалари билан уйқу ни-

малиги билмай чиққанлар. Шу вақт ичида укаларим ўзига келмай, баланд ҳарорат билан кеча-кундуз алаҳсираб ётган. Аяжоним эса муолажаларни ҳам қанда қилмай, яна Аллоҳга нажот қилиб укаларимга омонлик тилаганлар. Касалхонага ҳар куни қатнаган бувижонимнинг айтишлари аям ҳеч нол қилмаган, кўз ёшларини тўкмаган.

Кўрсатилган муолажалар, бошқа дори-дармонлар таъсирида ва энг асосийси Аллоҳнинг иродаси

билан Ҳасан-Хусан соғая бошлашади. Тонгда кўнгли таскин топган аяжоним стулга ўтирганча, укаларим ётган ўриндикнинг бош томонидаги темирга бошларини қўйганча ухлаб қоладилар. Худди шу чоғда эрталабки кўрикни ўтказаятган врач палатага кириб аҳволни кўрганда, «Бу сизга санаториймас, ухлагингиз келса уйга бориб ухланг» деб бақириб, дашном бера бошлабди. Шунда қўшни ўриндикда боласи билан ётган бемор аёл врачга қарата депти: «Кечирасиз, бу аёлга ўрин етмаган эди. У уч кеча-кундуз ухламай, болаларининг қошида ўтириб чикди. Бугун тонгда болаларининг аҳволи энгиллашди. Бечора, энди ўзи ухлаб қолибди...»

Бувижоним менга бу воқеани гапириб берганларида мен йиғлаб юбордим. Аяжонимни жонимдан ортиқ яхши кўрадиган укаларим касалликка чалиниб, оғир аҳволга туш-

Яқинда тил ва адабиёт ўқитувчимиз оналарга бағишлаб «Мунис онажон» сарлавҳаси остида иншо ёзишни топширдилар. Дунёдаги барча болалар каби мен ҳам онамни яхши кўраман. Бунинг устига биз оиламиз билан 22 майда онамнинг таваллуд топган кунларини нишонлаймиз. Мен ўзи уларга қандай совға тайёрлашни билмай юрган эдим. Уйлаб ўтирмай ушбу ҳикояни битдим. Агар сизларга маъқул келса эълон қиласизлар, баҳонада мен онажонимни ёзган қасидам орқали севимли газетам «Тонг юлдузи»да қутлайман.

Дарвоқе, яқинда мен пойтахтдаги турк қизлар лицейига кириш учун иккинчи босқич имтиҳонини ҳам топширганман. Агар муваффақиятли ўтсам онажонимга қўш совға тайёрлаган бўламан.

ганларида шундай беҳаловат бўлган эканлар. Мен билдим-ки, улар биз фарзандларига чексиз меҳрибон эканлар. Яна бир нарсани англадим-ки, укаларимнинг ҳаёти хавф остида қолганда аяжоним ўзларини заррача ҳам ўйламай, укаларимнинг ҳаёти учун курашган эканлар. Бу фақат оналарга хос жасоратдир.

Мен яна аяжонимдан кўп нарсаларни ўргангим келади. Улар мен ўқиган мактабда таълим олган эканлар. Ўқитувчилар ҳалиям онамни ҳурмат билан тилга оладилар. Онам тўқишни, тикишни, турли таомларни пиширишни, боринги, ўзбек аёлига

хос ҳамма ҳислатларни эгаллаганлар.

Назаримда ҳар бир фарзанд учун она дунёдаги энг гўзал ва ақлли зот. Мен ҳам онамни йўлчи юлдуз, ҳаётимнинг чироғи деб биламан. Шунингдек мен онамга ўхшаб беморларнинг дардига малҳам бўладиган шифокор бўлишни, улардек чевар, пазанда, меҳнатсевар, меҳрибон ва ҳурматга сазовор бўлишни орзу қиламан.

Мен аяжоним билан фахрланаман.

**Хурмат билан
Дилдора АЗЛАРОВА,
169-ўрта мактабнинг
6 «А» синф ўқувчиси.**

Дунёда ҳар бир ишнинг
Бўлади чегараси.
Ҳамма замон юкини
Тортар ўз араваси.

Мана сизга бир мисол —
Тўхтамас тараққийёт.
Замон қайтмас орқага,
Тўхтаб қолмайди ҳаёт.

Шоҳлар шу фалсафага
Қилар экан, риюя.
Улар ҳақида мен ҳам,
Айтайин бир ҳикоя.

Замон аравасига
Минган жоҳил ҳукмрон
Салтанатни айланиб

Кўприксиз бир дарёга
Келиб тақалибди йўл.

Муҳаммад ХАЙДАР

Подшоҳ ўйлаб ўтирмай,
Деди: «Мушкулдир, аҳвол.

**Бир
бор экан...**

ТўХТАМАЙ ДИГАН АРАВА

Кезар эдим беармон.
Мамлакат кенг, йўл узок,
Шаҳар, қишлоқ эди мўл.

«Чорасин топинг, дебди
Мулозимларга, дарҳол!»
Гиёҳ ўсмас саҳрода
Гарчи қийин эди ҳол.

Шаҳаншоҳга аҳволни
Титраб, қилсалар баён
Деганмиш у, чорасин —
Топинг, керак бўлса жон!

Мен билмадим, қай йўсин
Расамадин келтириб
Ўтказиб аравани
Кетибдилар елдириб.

Йиллар ўтиб, давлатга
Келди бошқа ҳукмрон.
Замон аравасини
Тўхтатмай, сурди даврон.

Мамлакат кенг, йўл узок,
Шаҳар, қишлоқ эди мўл.
Кўприксиз бир дарёга
Охир етиб келди йўл.

Лекин, иложин қилиб
Йўлга тушамиз, дарҳол.

Мулозимлар тўхтамай
Сиз орқага югуринг.
Хув нариги кўприкни,
Манов дарёга қуринг».

Орқага қайтмоқ учун
Қолмаса ҳамки чора.
Олдга қараб тўхтамай,
Силжиб турди арава.

Фурсат ўтар тўхтамай,
Айланар чархи даврон.
Салтанат тепасига
Келар янги ҳукмрон.

Мамлакат кенг, йўл узок,
Шаҳар-қишлоқ эди мўл.
Кўприксиз бир дарёга
Яна етиб келди йўл.

«Ўтмиш мушқил», деди
шоҳ, —
Лекин бўлманг овора.
Тўхтаб қолмаслик учун
Тоғамиз бошқа чора.

Отларнинг оёғига
Дарров солинлар тушов.
Депсиниб турса бўлди,
Қамчилаб турсин биров.

Аравани кўпчилик
Турсин доим силкитиб.
Атрофни ўраб ташланг,
Сиримизни беркитиб.

Ҳамма жон-жаҳди билан
Шу юмушга уринсин.
Четдан боқсанг, арава
Юрган каби кўринсин.

Шундан кейин арава
Юрмай қолди кўп замон.
Депсиниб турди отлар
Кўп алмашди ҳукмрон.

Бугун ўша арава
Яна тушди йўлига.
Жилови топширилди
Мустақиллик кўлига.

АТИРГУЛЛАР СИЗНИ СОҒИНИБ ЯШАР...

...Ажаб саодат эрур яхшилик
бирла қолса от.

Абдураззоқ акам жу-
да оз вақт яшади.

Гоҳо марҳумлар ҳа-
қида сўз юритсак, «У
киши неча йил умр
кўрди?» деб сўрагув-
чилар бўлади. Умр ни-
ма ўзи? У фақат йил-
лар билангина ўлча-
нармикан? Ёки...

Осмон билан бара-
варлашиб турган йўғон
дарахтлар қанча-қанча
уйларга тўсин бўлди.
Атрофдаги ниҳоллар
шу дарахт илдизидан
куч олиб бирин-бирин
қад кўтаравердилар.

Йил бўйи асал иси
келиб турадиган боғ-
лар мевасидан каттаю
кичик баҳраманд бў-
лди. Боғлар эса йил-
ма-йил кенгайиб, ти-
ним билмай ҳосилга
кираверди.

Катта сой устига ку-
рилган кўприк нечалаб
кишиларнинг узоғини
яқин қилди.

Баланд гиштин бино-

Алишер НАВОИЙ.
ларда эса кунига юзлаб
чақалоқлар дунёга кела-
ди...

Дарахтларни ўз қўли
билан эккан, бир-бири-
дан баланд бинолар
пойдеворига илк гиштни
қўйган, кўприк қуриб боғ
яратган инсоннинг ўзи
бу кун орамизда йўқ.
Унинг эзгу ишлари эса
ўзидан кейин ҳам яша-
моқда. Умр деганлари
мана шу!

Ҳаёти давомида зах-
матлардан четланиб, ўз
роҳат-фароғати йўлида
осойишта яшагувчилар
бор. Ва ўз роҳати фа-
роғатидан кечиб, эл-юрт
хизмати йўлида захмат
чекувчи фидойилар ҳам
бор. Демак, умр инсон-
нинг қанча йил яшагани
билан эмас, балки қан-
дай яшагани билан ўл-
чанади!

Бу инсонни кўрган-бил-
ганлар шундай хотирла-
шади:

— Дехқонлар орасига

кирса, ўзи ҳам дехқонга
айланиб, улар билан
бирга ер чоғиб кетаве-
рарди. Кексалар давра-
сидан фақат дуо олиб
чиқар эди. Ҳаммани ба-
равар тинглаб, ҳаммага
баравар меҳр улашарди.
Ҳатто кўчада ўйнаб юр-
ган болакайнинг ҳам кўн-
глини топа биларди.
Катта идораларда,
масъул вазифаларда иш-
лаб туриб ҳам камтару
кичикфеъл бўлиб қола-
верди. Савоб иш учун
энг биринчи бўлиб бел
боғлар, энг шимариб
ишга киришарди. Фази-
латларини айтаверсак,
ҳеч адо бўлмайди...

Мен ҳар гал бу инсон-
ни хотирласам, юрагим-
да шундай сатрлар уйғо-
нади:

**Тупроққа эгилиб,
ерим дедингиз,
Яшадингиз меҳр
қўрғонин кўриб.**

**Тонгда чақалоқнинг
ингаларидан.**

**Сиз қурган уйлар-
нинг шифтлари кўчар.
Эккан дарахтингиз**

**шоҳлари йўғон —
Унда қизалоқлар ха-
линчак учар!**

**Умрингиз сўқмоғи
гул тўла макон,
Райҳонлари бу кун
сим-сиёҳ, гариб.
Баргларида илиқ
тафтингиз қолган,
Атиргуллар яшар
сизни соғиниб.**

**Исмингиз қўйилган
кўчадан юриб.
Очдим ҳақиқатнинг
бошқа сирини.
Сиз ёққан чироқлар
турар ёритиб,
Минглаб юраклар-
нинг кўчаларини!**

Муборак ҳадисларда
айтилмиш: «Аллоҳ сиз-
нинг ташқи кўринишин-
гизга қараб эмас, бал-
ки қилган яхши амал-
ларингизга қараб баҳо
беради!» Бу дунёда эз-
гу амаллари билан ёруғ
из қолдириб кетган ҳар
бир инсонни Тангри-
нинг ўзи ҳам ёрлақар
экан. Биз уларнинг хо-
тираси учун юрагимиз-
нинг бир четидан жой
берсак кифоя. Зеро,
марҳумларни яхши сўз
билан ёд этмоқ тирик-
лар учун ҳаммиша фарз-
дир.

**Гулчехра
ЖАМИЛОВА.**

СЕШАНБА 11 МАЙ ЎЗ ТВ — 1

9.10. Кусто команда-
сининг сув ости сургу-
заштлари.

10.05. Янги алифбо-
ни ўрганамиз.

12.45. Мактублар —
кабутарлар.

18.10. Болалар учун
«Санъат гунчалари».

20.10. Оқшом эртак-
лари.

ЎЗ. ТВ — 3

18.10. «Ёрилтош»
мультипликация.

ЎЗ. ТВ-4

15.40. Болалар учун
«Бинафша».

17.45. Мультчархпа-
лак. Ака-ука Гримм эр-
таклари. «Олти оққуш»
1-қисм.

ЧОРШАНБА 12 МАЙ ЎЗ. ТВ — 1

10.25. Кундуз амаки-
нинг қиссалари. Мульт-
сериал.

20.10. Оқшом эртак-
лари.

ЎЗ. ТВ — 2

18.05. Янги авлод.

ЎЗ. ТВ. — 3

18.10. Болалар учун
«Халфана».

ЎЗ. ТВ — 4

17.45. Мультчархпа-
лак. Ака-ука Гримм эр-
таклари «Олти оққуш» 2-
қисм.

ПАЙШАНБА 13 МАЙ ЎЗ. ТВ — 1

9.10. Кусто командаси-
нинг сув ости саргузашт-
лари.

11.05. Кундуз амакининг
қиссалари. Мультсериал.

11.40. Болалар учун
«Севимли созим».

18.10. Болалар учун
«Сени Ватан кутади».

20.10. Оқшом эртакла-
ри.

ЎЗ. ТВ — 2

18.05. Кусто командаси-
нинг сув ости саргузашт-
лари.

19.30. «Ёшлар» телека-

налида.

ЎЗ. ТВ — 3

18.10. Болалар олами.

ЎЗ. ТВ — 4

17.45. Мультчархпалак.
Ака-ука Гримм эртаклари.
«Рапалстин» 1-қисм.

ЖУМА — 14 МАЙ

ЎЗ. ТВ — 1

10.05. Немис тили.
10.35. Спортчилар суло-
ласи.

11.30. Эртаклар — ях-
шиликка етаклар.

18.10. Болалар учун: До-
но бобо даврасида.

18.30. Чемпион би-
лан учрашув. Спорт
дастури.

20.10. Оқшом эр-
таклари.

ЎЗ. ТВ — 2

18.05. Янги авлод.

ЎЗ. ТВ — 3

9.00. «Ёрилтош»
мультипликация.

9.40. Болажонлар
экрани.

11.10. Спорт ола-
мида.

18.10. Ёрилтош.

ЎЗ. ТВ — 4

17.45. Мультчархпа-
лак. Ака-Ука Гримм
эртаклари. «Рапалс-
тин».

ШАНБА — 15 МАЙ

ЎЗ. ТВ — 1

9.55 Кўзгу.

10.25 Очиқ дарс.

10.45. Соғлом ав-
лод учун.

19.55. Оқшом эртакла-
ри.

ЎЗ. ТВ — 2

9.00. Янги авлод.

9.50. Кусто командаси-
нинг сув ости саргузашт-
лари.

18.05. Янги авлод.

ЎЗ. ТВ — 3.

9.30. Болалар учун
«Халфана».

11.00. Болажонлар эк-
рани.

18.00. «Ёрилтош» мульт-
тўплам.

ЎЗ. ТВ — 4.

11.45. Жонли сайёра.

11.30. Салом, ёшлар.

18.50. Бинафша.

19.15. Биргаликда
куйлаймиз.

ЯКШАНБА 16 МАЙ.

ЎЗ. ТВ — 1

8.30. Камалак. Бола-
лар учун кинодастур.

10.00. Ватанимга хиз-
мат қиламан.

11.00. Билим-ринг.

11.40. Болалигим —
пошшолигим.

12.00. Шохруҳ клуби.

14.25. Кувноқ старт-
лар. Телемусобақа.

18.00. «Олтин тож» те-
левизион ўйини.

18.40. «Истеъдод» му-
сикий дастур.

ЎЗ. ТВ — 2

9.00. Янги авлод.

10.25. Инглиз тили
сиз учун.

14.40. Цирк! Цирк! Ци-
рк!

17.40 Якшанба — бо-
лалар учун.

18.00. Янги авлод.

ЎЗ. ТВ — 3.

9.30 «Ёрилтош».
Мультипликация.

11.15. Болажонлар эк-
рани.

18.10. «Ёрилтош».
Мультипликация.

ЎЗ. ТВ — 4.

9.05 Эртакларнинг се-
хрли олами.
17.40 Тенгдошлар.

Яқинда қўлимга ёш сингилларимиз — Муҳиба Назарова, Чамангул Хўжаева, Наргиза Санаева, Нилуфар Шароповаларнинг бир қанча шеърий машқлари тушиб қолди. Шоирларимизни ўзлари муҳим деб билган сўзни айтишга ҳаракат қилаётганлигидан севиндим. Ватанимиз ободлигидан шодланиш, биз катталар дард деб атайдиган безовталиқ сингилларимизни қўлга қалам олишга ундаган эканми, бу уларнинг ўз юртини қанчалар яхши кўришини кўрсатиб турибди. Мен уларнинг дастлабки машқларини «Тонг юлдузи» газетаси орқали тенгдошлари ҳукмига ҳавола қилар эканман, сингилларимизнинг йўллари равон, ёруғ бўлишини тилаб қоламан.

Минҳожиддин МИРЗО.

H₂O — СУВ

H₂O сувлигин Биз азалдан билардик. Оби ҳаёт деб уни Жуда исроф қилардик.

Йиллар ўтиб Орол ҳам, Ховузга ўхшаб қолди. Энг зўр олимларнинг ҳам Бошлари қотиб қолди.

Табиат қонунларин, Ҳукмига эгдик биз. Ва кўрдик аста-секин Жабрин қилмишларимиз.

Она юрт гўзаллигин Асрай билинг дўстларим.

Элёр ҲАМДАМОВ,
Тошкентдаги Ўзбек-турк лицейи

Диёримиз боғ бўлсин,
Эл ҳам бахтиёр бўлсин.
Юртбошимиз соғ бўлсин,
Биз болалар бахтига.

Халқимизга йўлдошдир,
Яхши ишларга бошдир.
Хўп ярашган кўёшдир,
Ўзбекистон тахтига.

Нилуфар Шаропова,
Қарши шаҳридаги 26-ўрта
мактабнинг 4-«А» синф
ўқувчиси.

Ўзбекистон гул диёр,
Сенга етмасин озор.
Ахир дунёда қанча
Тинчликка зор эллар бор.

Сен омон бўл, сен тинч бўл,
Йўлларинг бўлсин равон.
Барчасидан ошиб ўт,
Қанча чиқмасин довон.

Ишонаман энг гўзал
Орзуларинг гул очар.
Қайга етса овозинг,
У ердан ёмон қочар.

Юксаласан, яшнайсан

Тенгдошларинг ижоди

Дадил қадам ташлайсан,
Биз ёшларни энг эзгу,
Мақсадларга бошлайсан.

Наргиза САНАЕВА,
Қашқадарё вилояти,
Косон туманидаги
Кўнғиртов жамоа
хўжалиги.

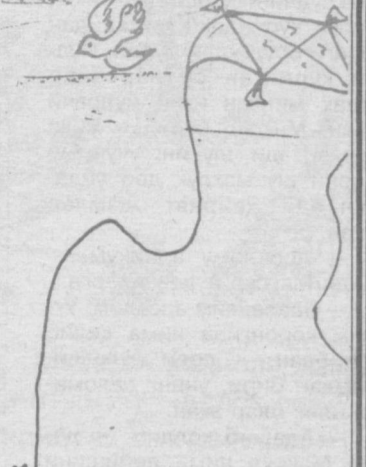
Қанча захматларни кечирган халқим,
Ниҳоят истиклол сенга бўлди ёр.
Энди гуллаб яшна, дунёга танил,
Сен менинг фахримсан, муқаддас диёр.

Ўз эркинг кўлингда, мағрур байрогинг,
Хилпираб оламга таратар зиё.
Ўзлигингни кутлар, эркингни кутлар,
Озод Ўзбекистон бор бўл, деб дунё.

Чамангул ХЎЖАЕВА,
Қорақалпоғистон Республикаси,
Элликқалъа туманидаги
7-мактабнинг 7-«Б»
синф ўқувчиси.

Жоҳилларнинг йўлига юрмагил, жоним укам.
Муҳиба НАЗАРОВА,
Қашқадарё вилояти,
Қарши тумани,
Файзиобод қишлоғи.

Ўқи, дунё эшигинг очди юртим сен учун,
Мард бўлиб кўрсат энди, теурийларнинг кучин,
Кел, миллатга тиргак бўл, кўтар элингнинг юкин,
Жоҳилларнинг йўлига юрмагил, жоним укам.

Бил, Ватан сотилмайди, туққан Онанг у ахир,
Бил, Ватан сотилмайди, боққан Отанг у ахир,
Хиёнатнинг шароби асалмас, оғу-тахир,
Жоҳилларнинг йўлига юрмагил, жоним укам.

Тавба қилгил, шу тупрок, ўтган боболар ҳаққи,
Тавба қилгил, шу замин, ўтган момолар ҳаққи,
Ота-Онанг ёшлиқдан берган дуолар ҳаққи,

ШОҚОЛЛАР ҲАМРОҲЛИГИДАГИ САЙР

Кунлардан бир кун

Бу воқеани бизга дадам айтиб бергандилар. Бир неча йил илгари, қиш кунларининг бирида дадам қўшни қишлоққа меҳмонга борадилар. Меҳмондорчилик тугаганида кеч тушиб қолган эди. Мезбонларнинг «Бемаҳалда йўлга чиқманг, эртага кетарсиз», деганларига қарамай дадам йўловчи тракторда уйга йўл оладилар. Аксига олиб тракторчи йигит бошқа қишлоққа кетаётган экан, дадани қишлоғимиздан икки чақиримча нарида тушириб қолдиради.
— Бемаҳалда йўлга чиқибсиз-да, — дейди тракторчи йигит дадамга. — Эҳтиёт бўлинг.
— Ҳечқиси йўқ, манави дарахтзорни кесиб ўтсам, йўлим анча қисқаради, — дейди дадам унга жавобан. — Уйим қишлоқ ёқасида.
Тракторчи йигит билан хайрлашиб, дадам дарахтзор томон буриладилар.
Тун. Совуқ. Калин ёққан қор оёқ остида гичирлайди. Ҳатто осмондаги юлдузлар ҳам совуқ қотгандай аста милтирайди. Юлдузлар ора-

сида кеккайиб турган ҳилол муз парчасидай хира йилтирайди.
Дадам дарахтзорнинг ўртасига етганда орқадан чақалоқнинг йиғиси эшитилади. «Бу овлоқ жойга чақалоқ қайдан келиб қолибди?», деб ўйлайди дадам. Аммо ўша заҳотиёқ бу «чақалоқ»нинг кимлигини пайқаб, кўрққанидан бадани жимираб кетади. Чунки, бу — шоқолнинг овози эди.
Ёз фаслида сичқон ва товушқонларни тутиб еб, ёввойи узум ва даладаги қовун-тарвузлар билан озиқланиб юрадиган шоқоллар қиш совуқ келиб қор кўп ёққан йиллари қишлоқларга яқин келиб қолишади. Оч қолган шоқоллар егулик излаб кўппа-кўндузи қишлоққа кириши, кўрадаги қўйларга ҳужум қилиши мумкин. Оч қолган шоқоллар ҳатто одамдан ҳам чўчимаслигини дадам яхши билардилар. Шунинг учун ҳам юришдан тўхтамай ёнидаги дарахтдан бир шохчани синдириб олади-да, секин ён-атрофига аланглайдилар. Бир неча қадам нарида ўн бештача шоқоллар дадамдан кузини узмай секин-секин

юриб келишарди. Улар ортада ҳам қолиб кетишмас, лекин яқин ҳам келишмасди.
Шу тариқа шоқоллар ҳамроҳлигидаги сайр ярим соатча давом этади. Бир вақт дарахтзор тугаб, қишлоқ четидаги уйларнинг деразалари ёришиб курина бошлади. «Ҳайрият-э», деб ўйлайди дадам энгил тортиб. Ўлжа қўлдан чиқиб кетаётганини сезгандек шоқоллар қийқириб бақирганча дадамнинг атрофини ўраб ола бошлашибди.
Кўрққанидан дадамнинг хуши бошидан учаёзибди. Лекин, шу пайт кўрқув билан бирга халоскор бир фикр келиб қолибди. Меҳмондан қайтаётганида мезбонлар «Тунда ёлғиз юрманг, ҳамроҳингиз бўлсин», деб беш-олтита нон, қанд-қурс солинган тугунчани қўлларига тутқазмишган экан. Дадам шартта тўхтади-ю, тугунчани ечади ва шоқоллар томон сочиб юборадилар. Егулик исини сезган шоқоллар ириллаганча бир-бири билан гажишиб кетадилар. Вақтдан фойдаланган дадам кучининг борича қишлоқ томон югурдилар.

Бу воқеадан сўнг дадам анча вақт касал бўлиб ётдилар... Энди дадам бемаҳалда овлоқ жойлардан юрмайдилар, бизга ҳам доим шундай деб тайинлайдилар. Баъзан, тунда шоқолларнинг «йиғиси» эшитилиб қолса, дадам:
— Ҳа-а, шоқоллар ҳамроҳ-

лигида ажойиб сайр қилгандим-да, — деб қўядилар.
Илҳом ЖЎРАЕВ,
Қашқадарё вилояти,
Чироқчи туманидаги
151-ўрта мактабнинг 6-синф ўқувчиси.

ТОНГ ЮЛДУЗИ
Муассислар:
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ДАВЛАТ МАТБУОТ КҲУМИТАСИ
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ХАЛҚ ТАЪЛИМИ ВАЗИРЛИГИ,
«СОҒЛОМ АВЛОД УЧУН»
ХАЛҚАРО ҲАЙРИЯ ЖАМҒАРМАСИ

Бош муҳаррир: Умида АБДУАЗИМОВА
ТАҲРИР ХАЙЪАТИ:
Йўлдош САИДУНОВ, Омон МАТЖОН, Гулнора
ЙЎЛДОШЕВА, Ҳотам АБДУРАИМОВ, Дадахон
ЁҚУБОВ, Хамидулла ЙЎЛДОШЕВ, Мукаррама МУ-
РОДОВА, Мирзавулат ТОШПҲҲАТОВ, Музаффар
ПИРМАТОВ, Баҳодир ТОҒАЕВ, Равшан ҚАМБА-
РОВ.

IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Офсет усулида босилди. Ҳажми 1 босма табоқ Буюртма — Г-0433. 43.351 нусхада босилди. Қоғоз бичими — А-3. Босишга топшириш вақти 19.00 Топширилди — 19.45

- Руйхатдан утиш тартиби № 000137
- Манзилимиз: 700129, Тошкент шаҳри,
- Навоий кучаси, 30 уй.
- Нашр кўрсаткичи: № 64563
- Телефон: 144-22-64
- 136-54-21